Evangélikus Élet

EVANGÉLIKUS HETILAP ■ 76. évfolyam, 36. szám ■ 2011. szeptember 4. ■ Szentháromság ünnepe után 11. vasárnap ■ Ára: 250 Ft

„…a probléma legtöbbször abból adódik, hogy az egyház nevében szólók nem ismerik eléggé az illető kérdéseit, gondjait, kételyeit, hanem csak egyszerűen azt mondják neki, jöjjön oda, ahol ők tartanak a hitben, és akkor minden rendben lesz.”
Hogyan hisznek a férfiak? ▶ *3. oldal*

„Egy dolog nagyon biztosan látszott ezen az evangélikus lelkészek nagy részét megszólító konferencián: minden látszat ellenére is van okunk a jó érzésekre és a reménységre.”
A lelkészek „lelke” ▶ *5. oldal*

„Képzeljünk el egy olyan vidéket, ahol több száz kilométeren át autózhatunk anélkül, hogy bármi élőt látnánk. Kiszáradt folyómedrek, csonttá száradt bozótok, mumifikálódott állattetemek tarkítják a tájat, és életnek semmi jele.”
Éhínség Afrika szarván ▶ *7–10. oldal*

A személyes gyónás felfedezése ▶ *2. oldal*
Templomot megtartó hit ▶ *3. oldal*
Virágszirmok Tessedik sírján ▶ *4. oldal*
Esti hálaadásunk öröme ▶ *11. oldal*
A szeptember nem a nyár vége ▶ *12. oldal*
Beszélgetés a Keve elnökével ▶ *13. oldal*

FOTÓ: T. PINTÉR KÁROLY

Országos tanévnyitó – az újonnan átvett pestszentlőrinci iskola előtt

Homlokzatán immár a gyermekmentő lutheránus lelkész, *Sztehlo Gábor* nevét hirdeti a pestszentlőrinci evangélikus templom tőszomszédságában álló patinás iskolaépület. Nem véletlen, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) oktatási intézményeinek országos tanévnyitóját idén éppen itt, a „családhoz” újonnan – negyvenharmadikként – csatlakozott intézményben tartották meg múlt vasárnap, az oktatásért is felelős elnök-püspök, *Gáncs Péter* szolgálatával. A helyszín egész pontosan az evangélikus intézmények előtt elterülő árnyas park volt, ahová az iskola vadonatúj – Luther-rózsát is magában foglaló – logójával ékesített nyakkendőben, illetve sállal sereglettek a diákok és a pedagógusok.

A XVIII. kerületi önkormányzattól átvett és az új tanévtől *Sztehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium* néven neveztetett intézmény fővárosunkban az első, amely az óvodáskortól az érettségi megszerzéséig vállalja a gyermekek oktatását és nevelését. (Erre eddig csak a méltán irigyelt győri és az orosházi evangélikus oktatási központokban volt lehetőség.) Közel nyolcszáz diákjával és több mint száz tanárjával így is a második legnagyobb evangélikus tanintézet lett a lőrinci, ahol a főváros harmadik, az ország tizenharmadik evangélikus gimnáziuma nyithatta meg kapuit. Az iskola különlegessége, hogy az országban itt lesz először lehetőségük a diákoknak diakóniából is érettségit tenni.

Az országos tanévnyitó istentiszteleten Gáncs Péter püspök mellett *Győri Gábor* esperes, helyi lelkész és *Deák László* iskolalelkész szolgált. Miután a püspök felszentelte az új iskolát, fővárosi lelkészek kara énekelte az ősi áldáskívánást, a „konfirmát”.

Az új intézmény új logójára utalva – Lk 6,10 alapján tartott – ünnepi igehirdetésében Gáncs Péter egyebek mellett így fogalmazott: „Akinek még nem sokat mond a kereszt, azokat bátorítom arra, hogy lássák egyszerű pluszjelként ezt a két vonalat. (…) Természetesen nem plusz anyagi juttatásokra gondolunk, hiszen az egyházi iskolák a rendszerváltozás óta csupán annyit kérnek, ami minden más fenntartású iskolát törvényesen megillet hazánkban. A felülről, Istentől kapott kincseinkből viszont szeretnénk pluszismereteket, életbölcsességet, pluszszeretetet, örömöt és közösségképes, felelős szabadságot ajándékozni a reánk bízott gyermekeknek és rajtuk keresztül szüleiknek, családtagjaiknak.”

▶ *Folytatás a 3. oldalon*

Munkaévkezdő tanévnyitó

Azért az nagy poén volt, amikor az evangélikus lelkészek munkaévkezdő konferenciájának német vendég előadóját rövidnadrággal és pólóval ruházták „le” lelkészi karunk hölgy tagjai. Még nagyobb poén volt, amikor az immár akklimatizált *Klaus Douglass* evangélikus lelkész bevallotta, hogy ő voltaképp az előző napon is csak azért lépett ünneplőben a bonyhádi gimnázium tikkasztó hőséget árasztó sportcsarnokának pódiumára, mert nem gondolta, hogy Magyarországon ekkora különbség van a protestáns felekezetek lelkészei között. Ő ugyanis korábban csak református lelkipásztorok között szolgált… Ekkora különbség persze nincs, e sorok írója gyanítja, hogy a kánikulában vélhetően a református szolgatársak is csak Klaus Douglass kedvéért erőszakolták magukat öltönyökbe…

A lényeg itt most azon volna, hogy öröm látni, amikor az amúgy tisztelendő urak és hölgyek nélkülöznek mindennemű külsődleges tekintélyt, és természetes módon öltözve, viselkedve hozzák – önmagukat. Őszintén sajnálom, hogy múlt vasárnap a legújabb evangélikus oktatási intézmény, a Sztehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium elé sereglett diákoknak (és pedagógusoknak) efféle „látvány” nem adatott meg.

Az új intézmény hivatalos tanévnyitó ünnepsége egyúttal az evangélikus oktatási intézmények országos tanévnyitója is volt, így természetesen érthető és helyénvaló, hogy minden illő rendben, méltóságteljes ünnepélyességgel zajlott. Csak hát ebben az új iskolában ezt a tanévet többségükben még olyan fiatalok kezdik (közel nyolcszázan), akik májusban talán még azt sem tudták, mi fán terem az evangélikusság… Első érdemi benyomásuk tehát e több mint kétórás tanévnyitó volt egyházunkról.

Az oktatásért is felelős elnök-püspök ugyan megpróbált kifejezetten hozzájuk (is) szólni, ám az igehirdetés csupán töredéke volt a máskülönben példás szakszerűséggel megkomponált „liturgiának”. Nem folytatom, hiszen nem történt hiba, nincs miért reklamálni, és egyháztagjaink ezt bizonyára megelégedéssel nyugtázzák majd a televíziós felvétel láttán. Azt azonban borítékolhatjuk, hogy az érintett diákok számára – az igehirdetésen és *Deák László* iskolalelkész néhány mondatán kívül – csupán az országos felügyelőnek, *Prőhle Gergelynek* és helyettesének, *Lengyel Annának* a pódiumra lépése tudott némi „emberközeliséget” sejtetni egyházunkból. Hogy a fiatalok elhitték-e Prőhle Gergelynek, hogy az imént fekete Luther-kabátban felsorakozott lelkészek némelyike ma is gyakorta vesz a kezébe gitárt, másikuk meg éppenséggel kiváló zongoravirtuóz, azt nem tudhatom. Azt azonban Klaus Douglasstól is hallhattuk, hogy amíg az egyház nem tud „emberközelinek” mutatkozni, addig a mai fiatalok elől maga takarja el a rálátást a transzcendens titkára…

Keményebb kritikára momentán sajnos nincs „alapunk”. Aki kezébe veszi hetilapunk mostani számát, az – néhány üdítő kivételtől eltekintve – többnyire korrekt, ám száraz beszámolókat, ilyen-olyan évforduló apropóján íródott megemlékezéseket, nekrológokat olvashat. Az *EvÉlet* olvasója talán azt se hinné el, hogy szerkesztőségünkben derűs, fiatalos (sőt, a főszerkesztő kivételével: fiatal) szolgatársak dolgoznak. Még talán azt is megkérdezné, amit – állítólag – elődeimtől kérdezgettek egykor: „Biztos, hogy az *Evangélikus* után nem elírás az *Élet?*”

■ TPK

Országos munkaévkezdő lelkészkonferencia Bonyhádon

FOTÓ: HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

▶ *Összeállításunk az 5. oldalon*

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Mindenható Atyánk, akiről tudjuk és hisszük, hogy te vagy az, aki a szeretet, a jog és az igazság szerzője vagy, és ebben telik kedved, kérünk, hallgasd kimondatlan, belső szobánkban eléd vitt imádságainkat éppen úgy, mint azokat a mondatokat, melyekkel most közösségünkben megszólítunk téged.

[Lektor:] Könyörgünk a teremtett világért, ahol most is ember támad ember ellen, vagy az elemi erőkkel, embertelen hőséggel, viharral, földrengéssel küzdenek ezrek. Add, hogy a csupa elkeseredett és megtört szív megpihenjen, meggyógyuljon. Add reménységedet, hogy újra tudjanak építkezni az emberek a szeretetből, a bizalomból és egymás elfogadásából, a tőled és belőled származó hitből. Add meg mindezt kegyelmesen. Jézus Krisztusért kérünk…

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Istenünk, könyörgünk mindazokért, akik a világban betegségtől, éhségtől és szomjúságtól szenvednek. Adj erős és együtt érző szívet, tettre kész kezet mindazoknak, akik munkatársaidként segíthetnek rajtuk. Éreztesd velük, hogy gyermekeidet a bajban és a szenvedésben sem hagyod el. Add meg mindenkinek, hogy kételkedés nélkül, teljes szívvel bízzon benned! Jézus Krisztusért kérünk…

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg!

[Lektor:] Élet Kenyere, a lelki ínségben szenvedőkért is imádkozunk, azokért, akikre nem figyelnek, vagy akiket nem hallgatnak meg. Azokért is, akik megszállottan keresik az élet értelmét, akik keresik a jelenlétedet a világban, akik tebenned tudnak csak békére lelni, hogy benned leljék meg a társat, a barátot, a testvért, a mestert. Add, Urunk, hogy testi és lelki életerejét nálad lelje meg minden ember.

[Gyülekezet:] Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Ennyiből megláthatjuk, hogy Mózes efféle törvényei nem egyedül azért adattak, hogy az ember ne cselekedhesse a maga gondolatát, ha jól és haszonnal akar élni, amint arról fentebb már szóltunk, hanem leginkább azért, hogy a bűnöket megsokasítsa és mértéken felül megszaporítsa, így a lelkiismeret terheit megnövelje: hogy ezáltal még e megátalkodott vakság is megismerje magát, tulajdon képtelenségét és semmi voltát erősen megérezze, hogy tehát szükségét lássa annak, hogy a törvénynél és tulajdon tehetségénél nagyobb dolgot keressen, azaz Isten kegyelmét, amely megígéri az eljövendő Krisztust. Jó és helyes azért Isten minden rendelése, még ha pusztán trágyát hordani és szalmaszálakat emelgetni látszanék is. Mert nem igazulhat meg, aki e törvényeket meg nem tartja, vagy nem szívvel cselekszi. A természet azonban másként nem, egyedül hajlandósága ellenére tarthatja meg azokat; ezért szükséges, hogy Isten törvénye által tulajdon gonoszságára ébredjen, megérezze azt, és az isteni kegyelem segítségét szomjazva Krisztus felé törekedjék."

▶ *Luther Márton:*
Előszó az Ótestamentumhoz
(Szita Szilvia fordítása)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 11. VASÁRNAP – JER 9,22–23

Parabola a farizeus és vámszedő egyházról

A VASÁRNAP IGÉJE

Elöl állt. Arca a bölcsesség ráncait hordozta. Nem is merte megkérdezni már régóta senki. Pontosabban már lenéző gőggel fordította el a fejét azoktól, akik kételkedni mertek igazságában. Nem volt alaptalan a gőgje. Bölcsessége nem egyszerűen tudás volt, sokkal inkább rálátás. Világképe hihetetlen távolságokat futott be. Egykor ez a bölcsesség életalappá, a világ szinte egyetlen követendő értékévé lett. Azok voltak a szép idők! Ma már csak áltatta magát azzal, hogy számít. Mindez azonban nem rontotta el a kedvét.

Imádkozni jött. Ahogy felemelte tekintetét, látta, hogy az oltár körüli szobrok pókhálói ragyognak az ablakok színes szemein befutó fényben. Asszociációk sokasága ragadta el az idő múlásáról, a régi és új sajátos találkozásáról, az élő és élettelen összefonódásairól, a profán és a szent feszültségéről. Bölcs volt. „Hálát adok, hogy nem vagyok olyan, mint a többiek – mormolta félhangosan –, primitív értékeket hajszoló, vak a világ összefüggéseire, csupán a halandóságban életet élő: bölcs vagyok. Ezt a bölcsességet tőled kaptam, ezért nem érzem magam farizeusnak, amikor kimondom: nem vagyok olyan, mint a többiek."

* * *

Elöl állt. Egész tartása erőt sugárzott. A templomnak erre a helyére már nem szabadott volna belépnie, de ő nem zavartatta magát. Tudta, hogy úgysem mer rászólni senki. Nyugodt szívvel, magabiztos lépésekkel hágta át a szabályokat, és számított arra, hogy ezzel egyidejűleg maguk a szabályok is hozzá igazodnak. Sokan gyűlölték ezért, de ő nem gondolt erre soha. Magabiztossága éppen abból fakadt, hogy nem érdekelte, mások mit gondolnak róla. Emiatt idegenné vált, már nem szóltak hozzá, nem féltek tőle, és nem szerették. Ő erő volt. Ez az erő egykor államokat igazgatott, királyokat és császárokat kényszerített térdre. Ha elmúltak is azok az idők, tudta, hogy így öregen is sokan kapaszkodnak kabátja szélébe.

Imádkozni jött. Érezte ennek jelentőségét. Nem annyira maga miatt, hanem hogy az emberek lássák, hogy itt van. „Ha engem látnak, ők is imádkozni kezdenek" – gondolta, de megrettent, hogy neki ez már mennyire nem szívből fakad. Hangosan, érthetően, mindenki számára jól hallhatóan rákezdett: „Hálát adok, hogy nem vagyok olyan, mint a többiek, akik bizonytalanul, törvények nélkül járnak ebben a világban, akik nem tudják, honnan jöttek és hová mennek, akik nem tudják, mi a jó és a rossz. Hálát adok, hogy törvényeidet betartottam ifjúkorom óta, sőt másoknak is én mutattam meg az igazság ösvényeit. Hálát adok, hogy látó vagyok, nem pedig vak. Hálát adok, hogy erős vagyok. Ezt az erőt tőled kaptam, ezért nem érzem magam farizeusnak, amikor kimondom: nem vagyok olyan, mint a többiek."

* * *

Elöl állt. A ruhája egyszerű volt, majdnem kopott. Napi megélhetési gondokkal küszködött, mégis sugárzott róla a rejtett gazdagság büszkesége. Nagy aranygyűrűt viselt. Sokan tudni vélték, hogy országnyi földterület birtokosa. Ő maga is szívesen dicsekedett kincstárával, amelyből ugyan nem élt, de amelyet birtokolt. Előkelő felmenőinek is meghatározója volt ez a birtoklás, ő sem akart kevesebb lenni náluk. Kincseiből olykor ajándékozott másoknak is. No, nem sokat, nem is a legszebbeket, de egy-egy darabot mégis, főleg a nagy ünnepeken. Néha elgondolkozott, hogy ez a régi hagyományokra épülő alamizsnálkodás mára nem csupán annak bemutatásává lett-e, hogy mi mindene van. Arra hívta az embereket, hogy ajándékozni fog, hogy szétosztja, amije van, végül alig adott valamit, csak megmutatta, de megtartotta magának.

Imádkozni jött. A templom tárgyaira úgy tekintett, mint saját kincseinek másolatára. Tetszettek neki, ismerte őket, de tudta, az eredetit ő birtokolja. Gazdag volt. „Hálát adok, hogy nem vagyok olyan, mint a többiek – gondolta magában imádkozva –, akik üres kézzel állnak előtted. Nekem kincseim vannak. Olyan kincsek ezek, amelyek át vannak itatva nemzedékek tapasztalatával, az ősök küzdelmeivel. Több ezer év története rejtőzik bennük. Hálát adok, hogy ajándékozom is. Nem oszthatom persze szét felelőtlenül, de annyit, amennyit az emberek megérdemelnek, mindig kész vagyok adni. Gazdag vagyok, meggazdagodtam, és nincs szükségem semmire; és nem vagyok nyomorult, szánalmas, szegény, vak és mezítelen. Mert ezt a gazdagságot te bíztad rám, nem érzem magam farizeusnak, amikor kimondom: nem vagyok olyan, mint a többiek."

* * *

Hátul állt. Szemét sem merte az égre emelni, mellét verve kiáltott: „Isten, légy irgalmas nekem, bűnösnek! Bölcsességet adtál nekem, de összekevertem a te bölcsességedet a magaméval. Azt hittem, okos vagyok, hogy látom az összefüggéseket, kitártad előttem az eget, de én a magam fúrta vakondjáratokba dugtam a fejem. Lehozhattam volna a mennyet a földre, de csak a halálig jutottam gondolataimban. Irgalmazz nekem!

Erőt adtál nekem, én meg átírtam törvényeidet primitív emberi szabályokká. Fontosabbnak látszott az a hatalom, amely az emberek fölé helyezett, és lemondtam a teljes szabadság törvényéről. Nagy inkvizítorként magasodtam a világ fölé, és zártalak örök börtönökbe. Krisztus keresztje helyett a diadalmat kerestem. Irgalmazz nekem!

Gazdagságot ajándékoztál nekem, de én azt hittem, birtokolnom kell. Szét kellett volna osztanom mindenemet. Ha valakitől elvettem valamit, négyszeresét kellett volna visszaadnom. Becsaptam magam és másokat. Irgalmazz nekem!"

* * *

Gazdájuk figyelte őket: bölcs egyházát, erős egyházát, gazdag egyházát. Figyelte bűnbánó egyházát is. Végül szeme rajta pihent meg. „Ő már érti és tudja, hogy én vagyok az Úr, aki szeretetet, jogot és igazságot teremtek a földön. Ő megigazulva mehet tovább, nem úgy, mint azok."

■ Koczor Tamás

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SAROK

A személyes gyónás felfedezése

▶ **A *Liturgikus könyv* második kötetének lelkipásztori szolgálatokról szóló gyűjtőfejezete (17–20.) először a személyes gyónás rendjét adja. A személyes gyónáshoz szükség van egy gyóntatóra, aki Isten szolgája, és valamiféle mederre (rendre), amelyben céltudatosan zajlik az Isten-ember párbeszéd. Vajon felfedezzük-e ősi örökségünket, és élünk-e az egyéni és a közösségi megújulás Istentől kapott lehetőségével?**

Mielőtt azonban bárki felszisszenne, hogy „ismét" valami evangélikusok számára idegen, katolikusoktól beszivárgó ügyről van szó, hadd jelezzem, hogy nemcsak ősi keresztény kincs kerül elénk, nemcsak *Luther Kis* és *Nagy káté-beli* figyelmeztetéseit és biztatásait, továbbá egyéb iratainak egyik állandó témáját vettük komolyan, hanem a keresztény életnek az egész világkeresztenység által – sokféle formában – megélt, de hazánkban elsorvadt gyakorlatát szeretnénk bemutatni.

Nem csupán gazdagítani szeretnénk egyházi életünk, kegyességi gyakorlatunk palettáját. Hívő létünk alapkérdéséről, sőt – nem túlzok – életkérdéséről van szó. A bűnbánat és bűnbocsánat szentségéről, arról, ami az evangélium közepéhez, a Jézus Krisztusban kapott megváltáshoz tartozik. A személyes bűnbánatról, a személyre szóló evangéliumhirdetésről, a szabadulás ajándékáról, a megújulás lehetőségéről teszünk említést.

Érdemes feleleveníteni emlékeinket, ismereteinket, hogy mit is olvasunk a *Kis kátéban,* abban a fejezetben, amelynek Luther ezt a címet adta: *Így tanítsuk gyónni az egyszerű embereket.*

„A gyónásnak két része van, az egyik az, hogy megvalljuk bűneinket, a másik az, hogy a feloldozást vagy bűnbocsánatot úgy fogadjuk a gyóntatótól, mint Istentől magától, tehát semmiképpen ne kételkedjünk, sőt erősen higgyük, hogy bűneinket ezáltal Isten is megbocsátotta a mennyben" – írja Luther.

A magyar evangélikus gyakorlatban a közösségi gyónás (sajnos csak az úrvacsorához kapcsolódóan) teljesen kiszorította a magángyónást. Úgy történt, mintha a kettő alternatívája lenne egymásnak. Pedig mind a kettőnek megvan a maga értelme és feladata a Krisztus-tanítvány életében. Közvetlenül Isten előtt – Isten szolgájának a segítségével – megvallhatunk minden szívet-lelket-értelmet terhelő bűnt, és egyénre szabottan hallhatjuk a bűnbocsánat feloldozó szavait.

A személyes gyónás elsorvadásában, illetve abban, hogy kevesen fedezték fel újra, sokféle ok játszott szerepet. Az egyik ok bizonyára a katolikus – nem egyszer problémás – gyakorlatban keresendő. A másik ok az a fajta „protestáns büszkeség", amely azt mondja: „Ha nekem közvetlen utam van Istenhez, akkor minek az emberi segítség? Nem fogok megalázkodni egy hozzám hasonlóan bűnös ember előtt azzal, hogy feltárom a lelkemet!" Pedig a gyóntató Isten embere, akinek elszámolási kötelessége van megbízója felé, ezért a legszentebb lelkipásztori szolgálatok egyike a gyóntatás.

A harmadik ok az, amit a 20. századi mártír teológus, *Bonhoeffer* gondolatai nyomán szoktunk emlegetni: a mai protestáns ember (s ez a szekularizáció egyik nagy veszélye) észrevétlenül is az olcsó kegyelemmel akar élni, s a bűn és bűnbocsánat témájában „lazábban" próbálja kezelni élete dolgait. Bizonyára a gyónás intézményesedése is előidézője annak a kiüresedésnek, amely miatt könnyen formálissá – és ezáltal súlytalanná – vált az, aminek eredetileg életbevágóan fontos szerepe volt.

A lelkész és a bűnbánó ember számára is könnyebb műfaj a lelkipásztori beszélgetés, amelynek tulajdonképpen nincs következménye. (Sajnos ezzel is kevesen élnek.) A gyónás keményebb feladat, a gyóntatás nagyobb felelősség. Ugyanakkor aki élt már ezzel a lehetőséggel, tudja, hogy mit jelent az a felszabadult öröm, amelyet a konkrét bűnök teljes letétele, a személyes, névre szóló feloldozás jelent.

Az egyház korábbi korszakaiban természetes módon mindenkinek volt gyóntató atyja. Ez is hozzátartozott – bár még nem így nevezték – a keresztény mentálhigiénéhez. Nem tudom, hogy ma hány evangélikus ember veszi komolyan az Istentől kapott alkalmat. Nem tudom azt sem, hogy – ami régen szintén természetes volt – hány lelkész végzi úgy a szolgálatát, hogy ő maga nem hord elviselhetetlen terheket, hanem a személyes gyónásban és feloldozásban gyűjt erőt saját maga számára hivatásához. Ha a püspöki szolgálat értelmezése nem torzult volna el ennyire (pásztorokból – önhibájukon kívül – főnökké, vezetővé, diplomatává és adminisztrátorrá váltak), püspökeink talán betölthetnék eredeti küldetésük ezen területét is: a pásztorok pásztoraként szolgálhatnának. (Ezen érdemes lenne elgondolkodnia bölcs zsinatunknak.)

Az elmaradt személyes gyónást szeretné újra felkínálni a *Liturgikus könyv* második kötete azzal, hogy részletes „menetrendet" kínál ehhez a nagy feladathoz és lehetőséghez.

Nem kopírozza le azt, amit Luther a *Kis kátében* a személyes gyónás rendjéről ír (hogyan szóljon a gazda, hogyan szóljon a gazdasszony stb.). Ehelyett bemutatja az egyház kétezer év alatt összegyűjtött kincsét, hogy ezt (vagy ennek egy részét, válogatott, egyszerűsített formáját) használva újra adott legyen a meder a bűnbánat és a bűnbocsánat folyamatának. Ez csodálatosan kiegészíthetné az istentiszteleti közösségi gyónás lehetőségét és az Istennel való négyszemközti kapcsolattartás páratlan ajándékát.

Hiszem és vallom, hogy a személyes gyónás újrafelfedezése az egyház megújulásának egyik motorja lehet. Erről a rendről olvashatnak ismertetőt lapunk jövő heti számában.

■ Dr. Hafenscher Károly (ifj.)

Országos tanévnyitó

Folytatás az 1. oldalról

A „sokfelvonásos” – csaknem kétórás – ünnepélyes tanévnyitót a közszolgálati televízió (M1) kamerái is rögzítették, így annak részleteit olvasóink akár már láthatták is.

FOTÓ: MÉSZÁROS GÁBOR

„Azt kívánom, hogy a Sztehlo Gábor olyan iskola legyen, ahol a diákok nem a tanévzárót várják, hanem a tanévnyitót” – mondta az ünnepi istentiszteletet követő rövid beszédében *Ughy Attila,* Pestszentlőrinc–Pestszentimre polgármestere, majd jelképesen átadta az intézmény kulcsait *Kákay Istvánnak,* az MEE országos irodaigazgatójának, aki – beszédét követően – bemutatta az iskola új zászlaját. (A folytonosság szimbólumaként a két elődintézmény korábbi vezetői, *Tóth Nándor* és *Kurdi Gyula* szalagot kötöttek a zászlóra.)

Tanévnyitó beszédében *Cselovszki Jenő* az új iskola új jelmondatát idézte: *„vir sapiens aedificat supra petram – a bölcs ember sziklára épít”* – utalva arra, hogy az intézmény célkitűzése stabil, határozott értékek szerint nevelni a diákokat.

Az igazgató beiktatását az iskolalelkész, *Deák László* beiktatása követte. Az istentiszteleten részt vett *Prőhle Gergely* államtitkár-helyettes, országos felügyelő, valamint *Radosné Lengyel Anna* országosfelügyelő-helyettes, a Déli Egyházkerület felügyelője is. Az istentisztelet elején és végén az aszódi gimnázium énekkara énekelt *Szabó Andrásné* vezényletével, a megnyitón pedig a *Canterino* vegyes kar szolgált. Az ünnepség végén falültetésre is sor került.

EvÉlet-összeállítás

Templomot megtartó hit

Száz éve épült templomáért adott hálát a váckisújfalui leánygyülekezet augusztus 28-án, vasárnap délután. A centenáriumi ünnepség a Galgagyörkhöz tartozó közösség erős élni akarásáról tett bizonyságot. Különös színezetet kapott az esemény azzal, hogy éppen a Szentháromság ünnepe utáni 10. vasárnapon zajlott, mely ünnep ősidők óta Jeruzsálem pusztulásának emléknapja. (Beteljesedett a jézusi prófécia, kő kövön nem maradt a szent városban, mert nem ismerték fel az isteni meglátogatás idejét, a hozzájuk érkező Messiást.)

Az egyházkerület püspöke igehirdetésében a zokogó Krisztust állította középpontba, akinek fájt népe hitetlensége. Jézus és a templom kapcsolatáról szólva *Fabiny Tamás* kiemelte, hogy a templom Jézus természetes közege volt, gyermekkorától kezdve szerette, és ragaszkodott hozzá. Ezért tört fel lelke mélyéről a sírás, amikor az őt elutasító nép hitetlensége büntetéseként látta a szanaszét heverő köveket, a jövőbeni szétdúlt várost. Ma is kulcskérdés – mint a püspök fogalmazott –, hogy felismerjük-e a békesség útját és a meglátogatás idejét. Váckisújfalu népe felismeri-e, hogy a szószékről nem emberek szólnak, hanem a békességszerző Krisztus? Engedjük-e, hogy a békétlenség láncolata nálunk szakadjon meg? Romos és gaz által fölvert templomok bizonyítják, hogy a békesség útja és a krisztusi meglátogatás elutasítása ma is életveszélyes. A büntetési tétel nem változott kétezer év alatt. Ezért tehát legyünk Isten élő kövekből épült temploma, s testünk is legyen a Szentlélek Jézus által megtisztított temploma – zárta igehirdetését Fabiny Tamás.

Arra is fény derült vasárnap, hogy egy közgyűlés is lehet érték és élményszerű. *Pintér János* helyi lelkész rövid beszámolójában összefoglalta a 2,4 millió forint értékben elvégzett munkákat. Az egyházkerület nyugalmazott püspöke, *D. Szebik Imre* személyes hangvételű köszöntőjében szólt a gyülekezethez fűződő különleges kapcsolatáról, hiszen a gyakori szolgálatok okán Váckisújfalu az ő lelkésszé formálódásának helyszíne volt (egyszer még kántorizált is a gyülekezetben).

Benczúr László kerületi felügyelő arra tette a hangsúlyt, hogy a templom bizonyíték: velünk az Isten. *Mekis Ádám* esperes a lelkészek és a leánygyülekezetek kapcsolatáról szólva mondott igaz és a lelkészekben nyilván visszhangra és helyeslésre találó szavakat, hangsúlyozva, hogy a gyülekezet eddigi megtartója és jövőbeni garanciája is maga Jézus Krisztus. *Selmeczi Lajos* nyugalmazott lelkész azért a szeretetért és kitartásért adott hálát Istennek, amely az ő évtizedekkel ezelőtti ottani szolgálatát vette körül, egy korábbi templomrenoválás során is. *Nobik Erzsébet* nyugalmazott lelkésznek, a gyülekezet egyik korábbi lelkészének köszöntője szlovák nyelven is megszólalt. Mindent elmondott az a kívánsága, hogy ma is szaladgáljanak gyermekek az oltár körül, mint az ő idejében. „De hol vannak a gyermekek?” – kiáltott valaki közbe…

A SZERZŐ FELVÉTELE

Lindákné János Zsuzsanna hévízgyörki lelkész mint a falu szülötte adott hálát azért az erős lelki és szellemi háttérért, amely őt Váckisújfalunak köszönhetően kíséri életében és lelkészi szolgálatában.

Az egyházkerület püspöke zárszavában a hit megvallásának fontosságára hívta fel a figyelmet, amelyet a közelgő népszámlálás során is gyakorolhatunk. Hogy mit hoz az elkövetkezendő száz év, nem tudhatjuk. De az bizonyos, hogy templom csak akkor lesz (Váckisújfaluban is), ha lesz élő krisztusi hit. Legyen hát hitünk élő reménység is!

Szabó András

Hogyan hisznek a férfiak?

V. evangélikus férfikonferencia Szombathelyen

Idén történt először, hogy az evangélikus férfikör meghívására az éves konferenciára nem a piliscsabai Béthel Missziói Otthonban, hanem a szombathelyi gyülekezetben került sor augusztus 26-a és 28-a között. A mintegy ötven résztvevő pénteken délután gyülekezett össze a nagy hőségben is kellemesen hűvös alagsori teremben, ahol e sorok írója 1Móz 7,9–22 alapján tartott nyitóáhítatot, amelyet hangulatos bográcsos vacsora, majd hosszas beszélgetés követett.

Másnap reggel *Gyarmati István* sárvári lelkész ApCsel 17,22–28 verseiről elmélkedett. A konferencia megnyitóján a gyülekezet nevében *Hasza Mónika* másodlelkész és *Breznovits István* felügyelő köszöntötte a résztvevőket.

A főelőadást *Werner Lauterbach,* a bajor evangélikus egyház férfimissziós munkaágának vezetője tartotta a fenti címmel. Egy, a bayreuthi egyetem által készített felmérésből indult ki, amelyet az egyházi életben való részvételtől magukat távol tartó férfiak között végeztek. Tehát olyanok között, akik bár tagjai az egyháznak, de nem járnak templomba.

Felvázolta, hogy a probléma legtöbbször abból adódik, hogy az egyház nevében szólók nem ismerik eléggé az illető kérdéseit, gondjait, kételyeit, hanem csak egyszerűen azt mondják neki, jöjjön oda, ahol ők tartanak a hitben, és akkor minden rendben lesz. Az irgalmas samaritánus példázatán keresztül rávilágított: Jézus nem konkrét tanácsot adott az írástudónak arra nézve, hogy mit tegyen, hanem segített neki, hogy maga találja meg a helyes utat.

Német férfikörökből vett példákkal illusztrálta, hogy ahol a kereső férfiaknak helyet és lehetőséget adtak kételyeik megfogalmazására, ott összejöttek, idővel összetartó közösséggé váltak, és a hit útján is elindultak. A válasz tehát az, hogy a férfiak másként hisznek, mint a nők, több kételyt fogalmaznak meg, ugyanakkor nagyobb igényük van az egyéni döntés kiérlelésére.

A másik délelőtti előadást *Pintér Mihály* nyugalmazott tábori lelkész tartotta *Férfiközösségek lelkisége* címmel. Elmondta, hogy nagyon szívesen jött az alkalomra, hiszen tábori lelkészi szolgálata idején is többnyire férfiak között volt, és német kollégáitól megtudta, hogy ott szervezetileg is közelebb állnak a férfimisszióhoz. A hagyományos, zárt laktanyai életmód már nem jellemző, mióta önkéntesekből áll a hadsereg, ezért a meghirdetett alkalmakra kevesen szoktak elmenni, de a lelkipásztori beszélgetést sokan igénylik. Koszovói és afganisztáni külszolgálata idején viszont éppen azt tapasztalta meg, hogy a bezártság és a családtól való távollét miatt nagy az igény a közös alkalmakra. Itt a lelkiség is más, jobban odafigyelnek a másik ember lelki tulajdonságaira. Sokan nemcsak bajtársai, hanem lelki társai is egymásnak. Mint elmesélte, nagyon szép, egyszersmind megrázó istentiszteleti élményei voltak. Ezenkívül szólt még egy evangélikus testvérközösségről, a Michaelis Bruderschaftról, amelynek tagjai ugyan nem egy helyen élnek, de lelkileg szoros közelségben vannak egymással.

FOTÓ: SZABÓ ENDRE

Werner Lauterbach, Koháry Ferenc és Tóth Sándor

A délután folyamán *Szeverényi János* országos missziói lelkész a misszió különböző formáiról tartott előadást. Ezek egyike a jövőre amerikai segítséggel sorra kerülő *Reménység fesztivál* lesz *Billy Graham* fiának részvételével. Jó arra gondolni, hogy ha itthon vannak is gondok, azért biztató eredményekkel is találkozunk, a világ több országában pedig egyenesen hatalmas ébredések indulnak.

Ezután *dr. Wirth Zsuzsanna* történelemtanár a szombathelyi gyülekezet történetét ismertette, utalva arra, hogy milyen nagy szerep jutott a gyülekezetté válásban az apránként betelepülő evangélikusok buzgó hitének és önszerveződésének.

Végül *Tóth Sándor,* a népes helyi férfikör elnöke számolt be vetített képekkel a megalakulás óta eltelt öt év sok munkájáról, kezdve a szeretetotthon körüliekkel, folytatva a johannitáktól érkező segélyszállítmányok elosztásával, újabban pedig az egyházmegyében levő erőtlen gyülekezetek látogatásával, bátorításával.

Különleges élmény volt az erre a hétvégére eső *Savaria fesztivál.* A látványos és kétségkívül férfias szombat esti fáklyás legionárius felvonulás sajnos a közelgő vihar miatt elmaradt, de másnap még volt mód a záró seregszemle megtekintésére. A konferencia a vasárnap délelőtti gyülekezeti istentisztelettel, majd a látottak-hallottak kiértékelésével, tervezgetéssel és közös ebéddel ért véget.

Többek között a távolabbról érkezők javaslatára a közeljövőben egynapos regionális találkozókra is sor kerül majd, hogy mindenki számára könnyebb legyen a részvétel.

A férfiak hitre jutása nemcsak a férfiaknak fontos, hanem a családoknak, a gyülekezeteknek, egyházunknak is, tehát mindenkinek.

Koháry Ferenc

Gyülekezeti nap Bobán – egy új lehetőség megáldása

Sokan jöttek el Bobára, az evangélikus templomba augusztus 14-én a 10 órakor kezdődő istentiszteletre. A szokatlanul nagy létszámú gyülekezet ezen az alkalmon adott hálát a július 1-jével önállósodott *Lakos Ádám Evangélikus Szeretetszolgálat* elindulásáért.

Körülbelül egy évvel ezelőtt néhány gondozónővel és gondozottal a nemescsói központú Sartoris Szeretetszolgálat kezdte meg itt működését abban a reményben, hogy a bobai rész rövid időn belül függetlenedik, és le tud szakadni a nemescsói központról. Az igény és a szolgálat egymásra találtak; a Lakos Ádám Evangélikus Szeretetszolgálat huszonhat gondozónője ma harmincöt-negyven kilométeres körzeten látja el a házi segítségnyújtás feladatát a több mint kétszáz gondozott között.

A hálaadó istentiszteleten *Gregersen-Labossa György,* egyházunk diakóniai bizottságának elnöke hirdette Isten igéjét, majd – a gyülekezet lelkészének, *Rostáné Piri Magdának* a szolgálatával – beiktatta hivatalába *Móroczné Kiss Györgyi* megválasztott igazgatót és *Horváthné Ovádi Nikoletta* gazdasági vezetőt. Az istentisztelet úrvacsorával zárult, ahol gondozottak, gondozónők, gyülekezeti tagok egy közösségként élhették meg Isten megbocsátó és megtartó szeretetét.

Az ünnepi alkalom után több mint százan maradtak együtt a parókia kertjében közös ebédre és kötetlen beszélgetésre.

K. K.

HIRDETÉS

A Magyarországi Evangélikus Egyház *osztályvezetőt* keres az országos iroda oktatási és iskolai osztályának vezetésére.

A munkavégzés helye: 1085 Budapest, Üllői út 24.

Ellátandó feladatkör: az oktatási és iskolai osztály vezetése a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájáról alkotott 2/2010. (XII. 9.) szabályrendelet alapján.

Az alkalmazás feltételei: pedagógus egyetemi végzettség; pedagógus-szakvizsga; minimum 10 év közoktatásban szerzett vezetői gyakorlat; szakértői engedély; legalább 5 éves evangélikus gyülekezeti tagság; evangélikus konfirmáció.

Elvárások a munkakörrel kapcsolatban: magas szakmai színvonalú munkavégzés; önálló munkavégzésre való képesség; együttműködési képesség; a fenntartói szemlélet hatékony képviselete egyházunkon belül és kívül; jó írásbeli, szóbeli kommunikációs készség; számítógépes felhasználói ismeretek; B kategóriás jogosítvány; társalgási szintű angol- vagy németnyelv-tudás.

Az állás elfoglalásához 2011. szeptember 30-ig, az országos iroda igazgatójának (Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának vezetője, 1085 Budapest, Üllői út 24.) részére az alábbiak benyújtása szükséges: szakmai önéletrajz; a munkakörrel, az osztály működésével kapcsolatos szakmai elképzelések, koncepció; az evangélikus oktatási rendszer egészének működésével, fejlesztési lehetőségeivel kapcsolatos elképzelések; konfirmációi oklevél; lelkészi ajánlás.

További információ: *Kákay István* országos irodaigazgató, e-mail: istvan.kakay@lutheran.hu.

Az elbírálás határideje: 2011. október 30.

HIRDETÉS

A zsidóság és a kereszténység kapcsolata

Az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) 2011. őszi sorozata

- Szeptember 8.: *Isten választott népének misztériuma az Efezusi levél 2–3. része alapján – Rolf Gunnar Heitmann* evangélikus lelkész (a „Norvég Egyházi Misszió Izraelnek” főtitkára)
- Október 13.: *Izrael és a kereszténység kapcsolata zsidó szempontból – Köves Slomó* ortodox rabbi (Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség [Statusquo Ante] és Chábád-Lubavics Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület) – szervezés alatt
- November 10.: *Izrael és a kereszténység kapcsolata keresztény szempontból – dr. Tatai István* református lelkész
- December 8.: *Jézus-hívő zsidók: messianikus zsidóság vagy héber keresztények – Rolf Gunnar Heitmann* evangélikus lelkész (a „Norvég Egyházi Misszió Izraelnek” főtitkára)

Az alkalmak 17 órakor kezdődnek. Helyszín: 1085 Budapest, Üllői út 24.

HIRDETÉS

Pályázati kiírás a 9. Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozó reklámarculatának megtervezésére

1) A Magyarországi Evangélikus Egyház Gyermek- és Ifjúsági Osztálya és a Szélrózsa Tízek nyílt pályázatot ír ki a 9. Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozó reklámarculatának megtervezésére.
Meríts! – Örömmel merítek a szabadulás vizéből (Ézs 12,3 alapján)
9. Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozó
Balaton, Fonyódliget – 2012. július 18–22.
2) A pályaművek leadási határideje: 2011. szeptember 21. Az elbírálás határideje: 2011. október 3.
3) A pályaműveknek a Magyarországi Evangélikus Egyház Gyermek- és Ifjúsági Osztályának címére kell megérkezniük a határidő napjáig postai úton vagy személyesen a 1085 Budapest, Üllői út 24. postacímre, valamint elektronikus formában a szelrozsa@lutheran.hu e-mail címre.
4) Pályázati feltételek
a) Egy pályázó több pályaművel is pályázhat.
b) A pályaműveket egy példányban kell benyújtani papíron: színes nyomtatott formában; elektronikusan: elsősorban ai, eps, pdf, másodsorban jpg, tiff vagy psd képformátumban, valamint egy mintapólót is mellékelni kell.
5) A pályaműnek tartalmaznia kell:
a) nagyplakáttervet (A/2-es, A/3-as, A/4-es méret)
b) szórólap-, szóróanyagtervet (A/5-ös méret)
c) honlapdizájntervet a meglévő honlapra *(www.szelrozsatalalkozo.hu)*
d) pólótervet (a póló hátának felületére)
e) levélpapír, illetve e-dm-levél tervét
f) egyéb kreatív reklámanyagokat (választható opció, ha van valami egyéni ötlete a pályázónak, hogy milyen reklámanyagot lehetne még használni, pl. esernyő, vászontáska stb.)
g) a pályázó személyi adatait (név, születési hely és dátum, lakcím, telefonszám, e-mail cím, néhány mondatos szakmai életrajz)
h) árajánlatot (kizárólag a grafikai tervről kérjük az ajánlatot, a kivitelezés külön ajánlatkérés szerint történik)
6) A pályázatra beérkezett műveket 2011. szeptember 23–25-én Sopronban, az evangélikus gimnáziumok országos találkozóján kiállítjuk és szavazásra bocsátjuk. A nyertes pályaműről a szavazatok figyelembevételével a Szélrózsa Tízek csapata dönt. Az eredményről minden pályázó írásos értesítést kap. A nyertes nevét a Magyarországi Evangélikus Egyház honlapja *(www.evangelikus.hu)* és az *Evangélikus Élet* című hetilap közli.
7) A pályázó hozzájárul, hogy az általa beadott anyagokat elektronikusan és nyomtatott formában a pályázat kiírója különböző internetes felületein és rendezvényein kiállítsa, arról szavazást kezdeményezzen az elbírálás napjáig.
8) A pályázat kiírója fenntartja a jogot, hogy a pályázatot eredménytelennek minősítse abban az esetben, ha az árajánlatot vagy az arculatot nem tartja megfelelőnek.
9) További információ *Csizmadia Nóra* Szélrózsa-koordinátortól kapható a cs.nuris@gmail.com címen.

Népfőiskolai „ballagás”

Virágszirmok Tessedik sírján

▶ A szarvasi népfőiskola vezetői záró- és tapasztalatátadó konferenciára invitálták augusztus 26-ára az Ótemplomi Evangélikus Egyházközség legújabb projektjének résztvevőit. Bizonyosak vagyunk benne, hogy a cikk második részét alkotó interjúkból olvasóink számára is megvilágosodik, hogy mit takarnak ennek az egyházközeli vállalkozásnak a végtelenül hosszú és bonyolult elnevezései...

A 2010. március 1-je óta folyó, „Az Ótemplomi Evangélikus Egyházközség foglalkoztatást elősegítő innovatív felnőttképzési módszereinek disszeminációja az EQUAL program tapasztalatai alapján” című projekt az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében, az Európai Unió és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség támogatásával, illetve az Európai Szociális Alap közreműködésével valósult meg – közel negyvenmillió forintos anyagi háttérrel. A *szociáliskompetencia-fejlesztő tréner,* a *felnőttképzési programok megvalósítója,* a *szakmai-lelki erősítő módszer (SZLEM) képzési moduljainak oktatója* és *a munkaerő-piaci kulcskompetenciák fejlesztése* elnevezésű képzéseken összesen száz hallgató vett részt.

A most lezáruló projektről, az ez idő alatt kidolgozott módszerekről és az ez alkalomra megjelenő tréneri kézikönyvről – mások mellett – *Lázár Zsolt* projektvezető, a gyülekezet igazgató lelkésze, *Pintér Gábor* pszichoterapeuta, tréner és *Gaál Roland* tréner, szakértő számolt be.

Az alkalmon *Babák Mihály* polgármester mellett köszöntőt mondott *Buda Annamária* is. Az evangélikus egyház diakóniai osztályának vezetője reményét fejezte ki, hogy az ótemplomiak által elvetett mag szárba fog szökkenni, és megalapozza a Magyarországi Evangélikus Egyház felnőttképzési tevékenységét. *Ribár János* esperes pedig azért adott hálát, hogy vannak még olyan emberek, akik nem közömbösek mások sorsa iránt, akik nem ellenségként tekintenek a többiekre, és nem is azt lesik, hogy milyen hasznot húzhatnak belőlük – hanem segíteni akarnak azoknak, akik erre rászorulnak.

* * *

A szarvas-ótemplomi gyülekezetnek a felnőttképzés területén eddig elért eredményeiről Lázár Zsolttal beszélgettünk.

– Amikor 2005-ben elindítottuk a Tessedik Népfőiskolát, bizonytalanok voltunk a tekintetben, hogy a felnőttoktatás valóban az egyház feladatai közé tartozik-e, vagy sem, és hogy gyülekezetünk felelősen felvállalhatja-e ezt a tevékenységet. Ma már világosan látjuk, hogy a küldetésünk erre a területre is kiterjed.

– *Az első években egy EQUAL program révén a munkaerőpiacon valamilyen szempontból hátránnyal indulók álláshoz jutását és munkában maradását segítették elő, majd 2008-tól egy TÁMOP-os pályázat keretében szociális gondozókat és takarító, illetve takarítógép-kezelő szakembereket képeztek.*

– Ezekben a programjainkban összességében közel négyszázan vettek részt. Azt tapasztaltuk, hogy népfőiskolánk sikeres, hiszen azoknak, akik részt vettek a képzéseinken, nagyon sok dologgal gazdagodott az életük, sok tekintetben megváltoztak, motivált munkavállalókká váltak, mindent megtettek, hogy javítsák az élethelyzetüket, és az egyház iránt is nyitottak lettek. Mi a magunk részéről a továbbiakban is szívesen foglalkoztunk volna hátrányos helyzetűekkel, így bíztunk a további pályázatokban, de 2010-ben másra kaptunk megbízást: egy pályázat keretében a tapasztalatainkat kellett

FOTÓ: LÁZÁR ZSOLT

A Moreno terem a népfőiskolán

másokkal megosztanunk, illetve a módszereinket kellett kifejtenünk. Az elmúlt másfél évben tehát arra nyílt módunk, hogy továbbgondoljuk a korábbi időszak tanulságait, ezek alapján konkrét képzési módszereket dolgozzunk ki, akkreditáltassuk őket, és a megszerzett tudást különféle kiadványok, illetve tanfolyamok keretében másoknak is átadjuk. Száz diplomás, munkaerő-piaci és szociális területen dolgozó szakembernek kínáltunk különféle képzéseket, és egy ötszáz oldalas, DVD mellékletet is tartalmazó tréneri kézikönyvet is megjelentettünk.

– *A különféle képzési programokban hogyan nyilvánult meg az, hogy a népfőiskolát egy evangélikus gyülekezet működteti?*

– *Tessedik* úgy tartotta: test, lélek és szellem egységében kell tekinteni az emberekre. Az ő utódaiként mi is fontosnak tartjuk ezt a holisztikus szemléletet, ezért a keresztény értékrend akkor is áthatotta a képzéseinket, ha ez a tematikában, az órarendben közvetlen módon nem feltétlenül mutatkozott meg. Az első képzésszervezőnk például – *Benkóczy Péter* személyében – egy lelkész volt. Lehetőség szerint mindig igyekeztünk olyan előadókat hívni, akiknek van valamilyen egyházi kötődésük. Így például a szociálisgondozójelölteknek – tanatológus szakemberként – a halálról, a haldoklás folyamatáról Ribár János esperes beszélt. Képzéseink végén pedig többször is hálaadó istentisztelet keretében kapták meg a bizonyítványukat a hallgatók.

– *Nem titok, hogy most – remélhetőleg csak átmenetileg – bezárni kényszerülnek a népfőiskola kapuit. Mi áll ennek hátterében?*

– Az ok prózai: jelenleg nincs olyan pályázati kiírás, amely illeszkedne a népfőiskola profiljához, a gyülekezet pedig nem tud önerőből új projekteket finanszírozni, illetve egy szakmai stábot fenntartani vagy legalábbis egy főállású oktatásszervezőt alkalmazni. A népfőiskola ajtói azonban nem zárulnak be teljesen. Addig is, míg nem találunk új pénzügyi forrásokat, helyet adunk OKJ képzéseknek, amelyeknek a megszervezésében mi is részt veszünk. Az Ótemplomi Szeretetszolgálaton keresztül pedig szociális képzéseket szervezünk a dolgozóinknak az országos egyházzal együtt.

– *Tessedik mit szólna az eddig elvégzett munkához?*

– Önéletrajzi írásában úgy fogalmaz: sírján majd kikelnek azok a virágok, amelyeknek magjait ő már idejekorán elvetette. Bízom benne, ezekre a programokra is azt mondaná, hogy az általa elszórt magokból hajtottak ki. Emellett talán hozzám hasonlóan őt is elszomorítaná, hogy pillanatnyilag nincs folytatás. Számára persze nem lenne új ez az érzés: annak idején átmenetileg az általa alapított iskola is bezárt, hogy aztán néhány év múlva újra megnyithassa a kapuit. Most a mi életünkben is eljött az erőgyűjtés ideje – reméljük, ebben is eredményesek leszünk.

* * *

A református egyház felnőttképzési intézete a szarvasi népfőiskola szakmai támogatásával kezdte meg működését, és a Foglalkoztatási Hivatal is alkalmazni szeretné az ótemplomiak által kidolgozott szakmai-lelki erősítő módszer (SZLEM) egyes elemeit – az ez utóbbiról szóló megállapodást az augusztus 26-ai zárókonferencián írta alá Lázár Zsolt és *Bálint István,* a hivatal szakmai főigazgató-helyettese.

A szarvasi tapasztalatokat természetesen az evangélikus egyház sem szeretné veszni hagyni. Hogy ezt miképpen képzelik megvalósítani, arról Buda Annamáriát kérdeztük.

– Célunk a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) felnőttképzési intézményként történő akkreditációja. Ennek előfeltétele egy konkrét képzési program elfogadtatása volt. Ez már megtörtént; a szarvasiak által kidolgozott, *felnőttképzési programok megvalósítója* című képzés tematikáját, módszertanát vettük át. Az intézményi akkreditáció kérelmét az ősz folyamán szeretnénk beadni.

Azért magának az MEE-nek, nem pedig egy külön erre a célra létrehozott intézetnek, szervezetnek kívánjuk megszerezni az akkreditációját, mert így az MEE-hez tartozó összes jogi személyiségnek lesz „jogosítványa” felnőttképzési programok szervezésére. Vagyis bármelyik gyülekezet, oktatási vagy diakóniai intézmény bekapcsolódhat majd ebbe a munkába. Természetesen a központi koordináció nélkülözhetetlen lesz; a helyi erőforrások feltérképezését, nyilvántartását, a szakemberek, oktatók delegálását célszerű lesz egy helyről irányítani.

A képzések megvalósításakor az egyház már meglévő infrastruktúrájára szeretnénk támaszkodni. Elképzelésünk szerint alapvetően három helyszínen zajlanának a képzések. Budapesten az Evangélikus Hittudományi Egyetemmel működnénk együtt, a Dunántúlon a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban lenne a felnőttképzés központja, az alföldi helyszín pedig – természetesen – Szarvas lenne.

A későbbiekben további felnőttképzési programokat is akkreditáltathatna az egyház. Így például – hogy saját területemnél, a diakóniánál maradjak, ahol kézzelfogható módon is érezzük a saját szervezésben megvalósuló felnőttképzés szükségességét – oktathatnánk szociális gondozókat-ápolókat és diakónusokat is. Gyülekezeteink sok-sok külföldi testvér-gyülekezeti kapcsolattal rendelkeznek, így akár idegennyelv-tanfolyamokban is lehetne gondolkodni. De az egyéb szakmai képzések – így például a presbiterképzés, a gyülekezetimunkatárs-képzés és a pedagógus-továbbképzés – is a felnőttképzés keretein belül működhetnének tovább.

■ Vitális Judit

Munkaévkezdő lelkészkonferencia

Ilyen még nem volt! Vagy ha volt, nagyon-nagyon régen, erről azonban pontos adatokkal nem tudtak szolgálni az augusztus 23–25. között Bonyhádon tartott országos munkaévkezdő lelkészkonferencia szervezői. Az akkortájt tetőző augusztusi kánikula rekkenő hőségében a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) mintegy kétszázötven lelkipásztora vetette le „papi méltóságát", illetőleg felesleges ruhadarabjait. A *Gáncs Péter* elnök-püspök által – találóan – „mezítlábas konferenciának" elnevezett háromnapos együttlét ugyanakkor az elmélyült lelki töltekezésre is kivételes alkalmat nyújtott.

A Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium ideális helyszínnek bizonyult. Méltán híres, korszerű sportcsarnokában a légkondicionáló berendezés nap közben ugyan alulmaradt a hőséggel szemben, de a lelkészi kar álló- és ülőképességből jelesre vizsgázott.

Miként egyházunk központi honlapján, az eseményről szinte óráról órára tudósító *evangelikus.hu*-n olvasható volt, az első napon *„Krámer György* északi püspökhelyettes köszöntötte az egybegyűlteket, majd Gáncs Péter püspök vette át a szót. Utána *Ónodi Szabolcs,* a vendéglátó Petőfi Sándor evangélikus gimnázium igazgatója gratulált *Radosné Lengyel Annának,* a Déli Egyházkerület felügyelő asszonyának nemrégiben kapott magas állami kitüntetéséhez."

A konferencia külföldi vendég előadója, *Klaus Douglass* evangélikus lelkész *János evangéliumának* a 15. fejezete alapján tartott bibliatanulmányt. Előadása után csoportos beszélgetésekre került sor, a közösen elfogyasztott vacsora után pedig az *evangélikus lelkészek országos bajnoksága* következett – a legkülönbözőbb sportágakban…

Másnap már az *EvÉlet* tudósítói is megtapasztalhatták azt a rendkívül oldott, testvéri légkört, amely a konferencia egészét jellemezte. Reggeli bibliatanulmányában *dr. Fabiny Tamás* püspök az *Efezusiakhoz írt levél* 4,1–16 verse alapján mutatott rá arra, hogy az egyház egysége a *kharisz,* míg sokfélesége a *karizma* miatt van.

Az öltönyéből immár szintén „kivetkőztetett" Klaus Douglass *Lukács evangéliumának* 5,37–39 versére alapozta vetített képes előadását. *Az új reformáció – 96 tétel az egyház jövőjéről* című, evangélikus körökben is jól ismert könyv szerzőjének előadása a konferencia mottójára kísérelt meg választ adni: *„Új bort régi tömlőbe?"*

Délután kiscsoportokban feszegették tovább a kérdést a jelenlévők, majd – *Szvorák Katalin* koncertje és az esti tábortűz előtt – a csoportvezetők egy plenáris ülésen összegezték a legfontosabb megállapításokat. Másnap *Varga Gyöngyi,* az Evangélikus Hittudományi Egyetem docense ismertette a lelkészek számára indítandó „hivatásgondozó" képzés tematikáját, végül pedig – Gáncs Péter igehirdetésével – úrvacsorás istentisztelet zárta lelkészeink első országos munkaévkezdő konferenciáját.

EvÉlet

Az országos evangélikus lelkészkonferencián adománygyűjtést tartottak az afrikai éhezők javára. A befolyt összeg 142 000 (száznegyvenkétezer) forint.

A lelkészek „lelke"

Szabó Lajos

Sokat gondolkodtam azon, hogy ki is az igazi címzettje, megszólítottja egy országosan megrendezett lelkészkonferenciának. Ahogyan néztem az arcokat a forró levegőjű sportcsarnokban, és hallgattam az előadásokat, egyre világosabbá vált számomra: nem lehet más a címzett, mint az egyik „legérzékenyebb műszer": a lelkészek lelke.

A munkaév kezdése előtti pillanatokban is ez az a különleges terület, ahol minden szép lassan – vagy egy kora reggeli ébredés pillanataiban akár spontán gyorsasággal – megszületik. Minden, az őszi indításra vonatkozó igazi terv önállóan és személyhez kötötten születik meg a lelkész gondolataiban. Belőle jön, és benne teljesedik ki. Lehet készíteni bombabiztosnak hitt nagy központi terveket, de ami igazán fontos, az mindig az a kérdés, hogy egy-egy gyülekezeti lelkész szívében van-e belső vágy és tűz arra, hogy gyújtson és indítson a szeptember eleji napokban.

Egy dolog nagyon biztosan látszott ezen az evangélikus lelkészek nagy részét megszólító konferencián: minden látszat ellenére is van okunk a jó érzésekre és a reménységre. Nem kell félnünk attól, hogy ne lennének olyan források, amelyekből ez a fiatal és lelkes lelkészi csapat meríteni tudna. És nem hiszem, hogy ne lenne képes felszabadultan előretekinteni.

Van néhány forrás a lelkész lelke számára, amelyet most újra felfedezhettünk, és amelynek a közelségét ebben a pár napban élvezhettük. Alig lehetett elkezdeni a találkozót, mert a találkozásnak örültek a résztvevők. Mosolygós arcok, lendületes mozdulatok, az öröm megnyilvánulásai. Az alapzaj csaknem kifogott az emelvényről érkező erőteljes moderátori hangon. Szünetekben, ebédre várva hallani lehetett a folyamatos beszélgetéseket, az aktuális élethelyzetről szóló tudósításokat szerte a bonyhádi campus területén. Az éneklésben, az imádságban, az esti koncertekben pedig meggyőző erővel uralkodott a közösség élménye. Egyértelművé vált: így jó együtt lennie ennyi lelkésznek.

Mi lehet ennek az érzésnek a titka? Mitől jön létre egy ilyen közös élmény? Mit lehet tenni annak érdekében, hogy ezzel a külső és belső jó érzéssel lehessenek együtt gyülekezeteink lelkészei? Több választ is lehetne adni, de most csak egyetlenegyet szeretnénk megnevezni. Jó érzésű közösség ott születik, lelkészek között is, ahol az igazi és lényegi kérdés áll a középpontban. Amelyre szüksége van minden résztvevőnek. Amely elemi érdeke minden odaérkezőnek. Amely nélkül csak morcosan és komoran, esetleg fekete öltönyösen és nyakkendősen, de semmiképpen sem természetesen és barátságosan ülünk egymás mellett, legföljebb együtt várjuk epedve a rendezvény végét… Bevallhatjuk, hogy ez utóbbiból van a több mind a mai napig. Éppen ezért érdemes megbecsülnünk és nem elfelejtenünk azokat a jó érzést adó pillanatokat, amelyeket átélhettünk ezen a találkozón.

A főelőadó, *Klaus Douglass* sikeresen becsempészett egy röpke reformációi másodpercet a néha ok nélkül is komor egyházi életünkbe azzal, hogy nagyon tiszta és természetes hangon indította el bibliatanulmányával az alkalmat. A döntő azonban az volt, hogy mindezt nem erőltetetten, hanem nagyon természetesen nyújtotta át, mintha csak beszélgetne velünk az életünkről és a hitünkről. Másnapi főelőadása is közvetlen és egyszerű, a szemléltető anyag egy pillanat alatt érthető volt. A hallgatásban és a tapsviharban egyaránt érződött, hogy épp erre van szükségünk. Nem a nagy és hatalmas megnyilatkozásokra, bevagy éppen kijelentésekre éhezünk ma, hanem a közeli hangra, a lelki értékeket felerősítő, nagyon egyszerű, tiszta szavakra. Ez a hang és ez a spirituális tartalom segítő eszköz lehet egy egészségesebb egyház felé vezető úton. Az a szó, amelynek egyértelműen a közösségépítés a célja, amely nem valakik ellen és nem valamiféle egyéni cél érdekében vagy önigazolásként szólal meg, hanem érettünk, akik hallgatjuk, és akik szeretnénk annyi erőt felvenni belőle, amennyivel egy munkaévet bárhol, bármelyik szolgálati helyen végig lehet dolgozni.

Erre várnak a gyülekezetek is. Szeretik látni a lelkész egészséges lelkét. Örülnek annak, amikor érezhetik, hogy a lelkészük „rendben van". Testileg és lelkileg egyaránt. Lehet ebből a célból speciális kurzusokat szervezni, lehet bölcs tanácsokat osztani vagy elméletekkel bombázni egymást, de most leckét kaptunk abból, hogy tán leginkább akkor gyógyul a lelkészek lelke, és akkor van jó kondícióban, ha motiváló és lényeges tartalmat hall, és ebből építkezik a maga mindennapi, hétköznapi világában. Erre van a legnagyobb szüksége a munkaév elején minden lelkésznek; annak is, akire nem irányulnak reflektorok, hanem csak néhány nehéz sorsú ember tekintete, és annak is, akinek nagy mozgás és nagy számok jellemzik a szolgálatát.

Nem is tudom, hányféle formában ismételte meg előadónk a Bonyhádtól Budapestig tartó autóutunkon: „Fantasztikusan nyitott, csupa derű és igazán irigylésre méltó lelkészi közösség volt ez. De jó volt itt lenni köztetek! És ezt viszem most magammal haza. Van jövő ott, ahol ennyi lelkész ilyen légkörben van együtt…" A szép, kivilágított főváros szakszerű bemutatása után nem minden áthallás nélkül mondta: „Ötödször járok Budapesten, de ezeket a szépséget csak most láttam meg."

Ő ezt látta. Vajon mi mit láttunk? Egy biztos: a pezsgő, egészséges gyülekezeti élet természetesen nemcsak a lelkészen múlik, hanem a jó csapatmunkán és az egyre tisztuló lelki atmoszférán. De az is a bonyhádi találkozó tanulsága, hogy érdemes ilyen természetesen és felszabadultan közel kerülni a lényeghez és egymáshoz, mert az egyik legérzékenyebb közösségépítő „eszköz", a lelkész lelke gyógyul és erősödik ilyenkor. Ha az előadónknak sikerült jó élményeket gyűjtenie rólunk és a környezetünkről, akkor talán a mi lelkünk is képes lesz erre a jövőben.

A szerző evangélikus lelkész, az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektora

Jegyzetlapok

(Napló, 2011)

Öregség. Kései fölismerés: egyet-kettőt alszik az ember, és elfogynak az évek. Egy pillanat az élet. Hihetetlen, de ez az igazság. Pedig hányan figyelmeztették, de nem vette komolyan. Az utolsó homokszempercek is kifolynak észrevétlenül az ujjai között. Az ember hirtelen megérti, hogy életében alig tett valami hasznosat, alig volt önálló gondolata. Mindent, amiről azt hitte, az ő tehetsége, az ő győzelme, mástól kapott – Istentől. Ennek a fölismerése is tőle származik, ahogy naponta szépen, lassan tudatosítja bennünk a vonuló idő mulandó óráit.

* * *

Balatoni pincér. Magas férfi a divatos falatozóban. Áll az ajtóban összefont karral, és nézi a vendégeket: a német turistákat, a hangos olaszokat, a szőke svédeket, a magyarokat. Az életet és a politikát a borravaló szempontjából ítéli meg. Most fiatal szerelmeseket figyel, akik a pultnál vannak, s alig fogyasztanak. Mikor elmennek, a kassza felé fordul, lemondóan legyint. Goromba megjegyzését hangosan mondja: „Parasztok!" Nincs kegyelem, mindenki kap a kritikából.

* * *

Balatonfüred. Jókai Emlékház. A 19. század írófejedelme és *Laborfalvi Róza,* a korszak ünnepelt pesti színésznője 1870-ben költöztek a nyaralótelep közepén épült otthonukba. A gyönyörű villa tágas előcsarnokú, hatszobás, konyhás, s reggeli tiszta fényben szép kilátás nyílt belőle a Balatonra.

A szomszédok sokszor elmondták, hogy a rózsákat az író maga gondozta, felesége pedig kiváló gazdasszonyként vezette a háztartást. *Jókai Mór* termékeny esztendeiből két évtizedet töltött a nyugodt, ihletet adó környezetben. Itt született ma is népszerű regénye: *Az arany ember.*

A mai látogató 2010 óta az eredeti formájában helyreállítva tekintheti meg a művész házaspár kedves nyaralóját. Otthonias minden: az egyszerű dolgozószoba, a háló. Az ebédlő: az asztalon frissen sült kifli illatozik, a fehér bögrékben forró kakaó, ezüsttálcán augusztus gyümölcsei. Minden a helyén, csak az író hiányzik, talán leugrott pár szál rózsáért az előkertbe.

* * *

Dörgicse. Romtemplom. A 11. században római maradványokra építtette a honfoglalás után megtelepedett első nemzetség. Töredezettségében is fenséges. Nagyon sok az eredeti kő; itt-ott óarany-sárga virág próbál megkapaszkodni. A kereszt alakú kőablakon át nagyon szép kilátás nyílik a szomszédos templomra. A vajszínű falakat jól ellenpontozza a napóra színes lapja, körben a haragoszöld fenyők. A lemenő nap végsőt lobban, a padon ülő idős nénit különös fénybe vonja az alkony.

* * *

Szentantalfa. Kis dombon áll az öreg evangélikus templom. Szépen felújítva, körberakva új kőfallal, de úgy, hogy mindenki hozzáférjen. Nagy tölgyfa mellette, tömör lombjait alkonyi szél fújja. Árnyékában padok pihenésre és töprengésre. A zöld pázsit frissen lenyírva. A barna faajtó kulcsra záródik. Felette kőkeretben az építés évszáma: 1831. A rácsos ablakok alatt kavicsösvény, szemben az óvoda új, modern épülete.

Kedves, idős néni érkezik. Köszön és kérdez, közben szatyrából üveg vizet vesz elő, és meglocsolja a kiégett virágokat. A faluról beszél: a katolikusokról, a reformátusokról, a fogyatkozó evangélikusokról. A nazarénusokról, akik között egy nyolcgyerekes család több milliót adott Isten házának felújítására.

* * *

Balatonakali. Véletlen vettem észre a jobbra mutató táblát. Tizenöt éve jártam ott, a temetésen. És ez a rövid idő elég volt ahhoz, hogy feledjék a 20. század egyik legnagyobb formátumú grafikusát: *Kajári Gyulát.* A parton vidám strandolók, meg is lepődnek kérdésemen: merre van a temető?

Fél óra bolyongás után végre ott vagyunk, de hol a sír? Eszembe jut, hogyan is mondta a mester: „Szemben szép kilátás lesz a Balatonra." Akkor itt lehet a legszebb helyen. „K. Gy. (1926–1995) Munkácsy-díjas grafikusművész" – hirdeti a réztábla. Mögötte a hatalmas tört gránittömb, belevésve a név.

Kajári lapjai roppant súlyú, sötét izzásban égő rajzszobrok. Fekete kiáltások. Szálkás betűkből mondattestamentumok, amelyeket ő maga válogatott. A kelet-közép-európai létezést, a magyar történelmi drámák hősi napjait senki nem örökítette meg nála méltóbban. Szánva és megszenvedve, gyűlölve és szeretve.

* * *

Tudós társaság. Véletlenül kerültem közéjük, s most hallgatom bölcs és buta vitájukat. „A nagy művészet legtöbbször égetően aktuális" – mondja a professzor. *„Szophoklészt* megbüntették, mert könnyekre fakasztotta nézőit" – folytatja a házigazda. Kétségbe ejtette tragédiájának sok ezer hallgatóját, ahogy feltárta az ország helyzetét.

Bizony hiányoznak ezek az írások és fontos filmek. Milyen keveset tudunk a vidékről. A fáradt arcú, sokszor éhező öregekről. Az elnéptelenedő falvakról, a pusztuló házakról. Milyen keveset tudunk egymásról, a leselkedő veszélyekről.

* * *

Történelem. Meglepő információ: „Soha nem érthetjük meg a múltbéli csaták történetét a lovasság, azaz a sebesség figyelembevétele nélkül. Az egész történelem a ló kérdése köré épül." Erre nem is gondoltam. De most már látom, és ez mai életünkre is érvényes. A sebesség. Körülötte forog minden, ami fontos (világ- és erkölcsi válság). Az ember úgy felsrófolta a sebességet, hogy nem tudja követni és megérteni a rázúduló információt. Nehezen tud válogatni és döntéseket hozni. A postakocsik gyors lovait felváltották az elektromágneses hullámok. Most kapkodhatjuk a fejünket: egy kattintás, és ezer év tudása, öröme, fájdalma szakad ránk. Naponta betemet. Lassan nem találjuk saját énünket, észrevétlenül magunk rabszolgái leszünk.

Fenyvesi Félix Lajos

Az evangélikusok barátja

Bolyki János (1931–2011) emlékezete

Már három hónapja nincs közöttünk *Bolyki János* református professzor, aki néhány nappal a nyolcvanadik születésnapja előtt hagyott itt bennünket. Hiányát most, az új tanév közeledtével egyre erősebben érezzük. Az elmúlt két évtizedben több nyár végén is együtt terveztünk előadásokat, konferenciákat, külföldi utakat, könyvbemutatókat.

A saját egyházában és a magyar tudományos életben is nagy tiszteletnek és szeretetnek örvendő református újszövetséges professzor az evangélikusok barátja volt. Egykoron és a közelmúltban is. Az ötvenes évek ébredési hulláma egyszerre hatott a református és az evangélikus egyházban, s Bolyki János első, sírig tartó barátságai is a felekezeti határokon túl szövődtek.

Bolyki Jánost az ébredési mozgalom lelkülete és *Joó Sándor* pasaréti református lelkész igehirdetései vezették a református teológiára. Hosszabb ideig Szentendrén és Etyeken volt parókus lelkész. Doktorátusát a természettudományok és a keresztény hit kapcsolatáról írta. Gyerekfejjel még édesapám íróasztalán láttam egy neki dedikált példányt, s kíváncsian belelapozva e munkába, lenyűgözött a református lelkész természettudományos műveltsége.

Teltek az évek. Bolyki János katedrát kapott a Budapesti Református Teológiai Akadémián, ő lett az újszövetségi tanszék vezetője. Egyre több kiadvány szerzője, újabb és újabb ötletek lelkes támogatója és megvalósítója lett. Személyesen is hálával tartozom neki, hogy két évtizeddel ezelőtt atyai barátjává fogadott. Kapcsolatunkat ő kezdeményezte. A nyolcvanas évek közepén a szegedi egyetemen kiadott bibliai hermeneutikai tárgyú kiadványaimra ő, a református professzor figyelt fel. Az ő szorgalmazására alakulhatott meg a Károli Gáspár Református Egyetemen az egyetemeket, felekezeteket és tudományokat összekötő Hermeneutikai Kutatóközpont Alapítvány, amelynek kuratóriumi tagja volt. Amikor az Evangélikus Hittudományi Egyetemen elindulhatott a hermeneutika oktatása, távollétemben ő tanította az első „hermeneutikai” évfolyamot, akik azóta is büszkék arra, hogy ők még „Bolyki-tanítványok”.

Hűséges és lojális barátja volt az evangélikus újszövetséges professzor kollégájának. A fiatal, tehetséges pályakezdő újszövetségeseket mindig mindenütt jóindulattal bátorította és támogatta. Szerepet vállalt doktori disszertációk védésében, habilitációs dolgozatok értékelésében. Többen is Bolyki Jánosnak köszönhetik, hogy elérték azt, amit elérhettek. Sohasem utasított vissza meghívást vagy felkérést. Előadásait a hallgatói mindig élvezetesnek tartották: mondanivalójában találkozott a kiérlelt komolyság és a vidámság, a reá oly jellemző kedves humor.

A hitvalló teológiai mélység és intellektuális nyitottság nála nem zárta ki egymást. Lelkesedett az új, irodalmi módszerekért. Mindig szeretett új dolgokat tanulni. A princetoni teológiai intézetben *János evangéliumának* drámaiságát kutatta, később könyvet is írt erről.

Hányszor kopogtattam lakásuk ajtaján! Mindig vidáman kiszólt: „Jövök!” Hányszor folytattunk jó beszélgetést az egyház, az egyetem aktuális ügyeiről!

Gabi néni, a felesége mindig „őrködött felette”, betegségeikben is példamutató hűséggel támogatták egymást. Egy különleges pillanatot örökre emlékezetembe vésztem. Az elmúlt év őszén a Magyar Református Presbiteri Szövetség engem is meghívott a vasárnapi Kálvin téri istentiszteleti alkalmára. Autómat a hittudományi kar közelében tettem le. Amikor már gyalogosan kifordultam a Ráday utcára, néhány méterre előttem nagy fekete kalapjában János bácsit és mellette Gabi nénit pillantottam meg. Megragadott, ahogyan lassan mennek a templom felé. Ahogy egyszerre lépnek, teljes harmóniában. Néhány percig csak követtem őket, és szemléltem szép mozgásukat. Aztán csatlakoztam hozzájuk, és egy padban, egymás mellett hallgattuk a püspök prédikációját.

Bolyki János Jézus tanítását János apostol munkásságán keresztül közvetítette leginkább. Temetési búcsúztatásán a dékán *Corpus Johanneumról* beszélt, amely egyszerre vonatkozott János apostolra, az evangéliumra, a jánosi levelekre és a másik János, Bolyki János professzor könyveire, hiszen ő *János evangéliumáról*, a jánosi levelekről írt magyar nyelven immár klasszikusnak tekinthető kommentárokat.

Az *Igaz tanúvallomás* (Osiris Kiadó, 2001) és *A tanúságtétel folytatódik* (Osiris Kiadó, 2008) című kötet remélhetőleg minden evangélikus lelkész polcán is megtalálható. Ha ez így van, akkor Jézusnak és kedves tanítványának e mai tanítványa nemcsak az evangélikus teológusok, a szakemberek, hanem minden evangélikus lelkész barátja is lett az evangéliumot hirdető szolgálatban.

A *Jelenések könyvéről* a betegség miatt csak hat fejezet készülhetett el, s a tanúvallomás erről a – mennyei istentiszteletről szóló – könyvről már odafenn, a mennyei istentiszteleten folytatódik: Jézus, a kedves tanítvány és az evangélikusok hűséges barátja már ott énekel…

■ Fabiny Tibor

Lezárult egy korszak…

▶ Lezárult egy jelentős korszak a magyar zenetörténetben és a magyar egyházzene világában. Rideg, kopogós tényként a délutáni hírekben mondták be augusztus 26-án: 77 éves korában elhunyt *dr. Dobszay László* Széchenyi-díjas zenetörténész, karnagy, népzenekutató, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem professzora. Magas titulusait, tudományos elismeréseit, állami kitüntetéseit, munkásságának kiemelkedő állomásait nehéz lenne felsorolni. A lista oldalakon át tartana. A tudós, a szervező, az író, a karvezető, a „tanár úr” befejezte földi pályafutását.

Az *Evangélikus Élet* olvasói lapunk hasábjain többször is találkozhattak Dobszay László nevével. Riportalanyként is, cikkíróként is. Hatalmas teljesítménye, szerteágazó munkássága egységes egész, nem szabdalható szét részterületekre, hiszen ő azon nagy formátumú tudósok közé tartozott, akik összefüggéseiben látták a világot. Távozásával a magyar zenetudományban egy nagy korszak zárult le.

Mégis ki kell emelnünk két, számunkra különösen is fontos „szolgálati területét”. Ő volt a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Egyházzene Tanszékének újraalapítója, irányának meghatározója, fáradhatatlan tanára, nagyszerű szervezője. Ő hozta létre a Magyar Egyházzene Társaságot, amelynek hosszú éveken át vezetője, majd a stafétabot átadása után örökös elnöke lett. E két tevékenysége döntően meghatározta a magyar egyházzenei élet jelenét, jövőjét, az egyházzenészek és a liturgiával foglalkozó szakemberek gondolkodásmódját. Olyan mércét adott, amelyhez mindig feladat és nagyszerű lehetőség lesz felnőni.

Méltatni, értékelni nem lehet ilyen szűk keretek között, s a gyász ejtette seb is túl friss ahhoz, hogy megfelelően leírjuk mindazt, amivel gazdagított minket, tanítványait, munkatársait s a magyar egyházak zenei és liturgikus életét. Ennek ellenére álljon itt néhány mondat, amely alapja lehet Isten iránti hálaadásunknak, amiért egy soktalentumú emberrel ajándékozott meg minket.

Hívő ember volt. A katolikus egyház hitvalló tagja akkor is, amikor egyháza figyelt szavára, akkor is, amikor meg nem értés kísérte. Féltőn szerette az egyházat – s ha haragudott is olykor, érte tette, s nem ellene…

A hit nem ráadás volt a tudományos kiválóság mellett, hanem mindennek az alapja. Innen látott, értelmezett mindent. Ez adta gondolkodásában a biztos koordináta-rendszert. Tudom, kiben hiszek –

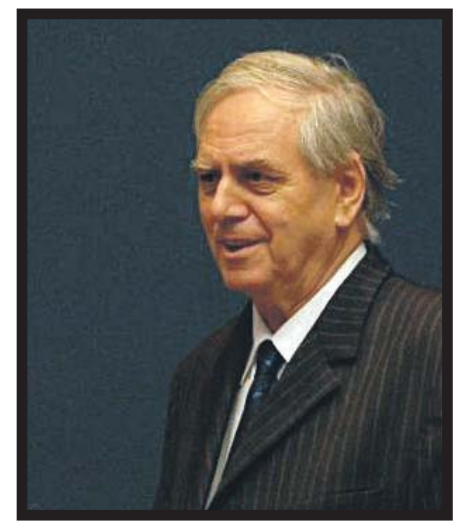

mondhatta Pál apostollal együtt, hiszen Isten iránti bizalma mellett ott volt a hit ismeretanyaga. Értette, ami a nagy titokból megérthető, megtanulta, ami a hit dolgaiból megismerhető. A kutató igényességével gondolkodott Isten nagy tetteiről. Katolikus hite egyre jobban nyílt meg a többi egyház felé, s a szent zene különös harmóniát hozott az Isten-dicséretben, imádságban. Tőle tanultam és vele gyakorolhattam, hogy az ökumené tanítványi közösség, ahol egymástól tanulhatunk.

Nagyszerű pedagógus volt. Generációk sora nőtt fel a keze alatt. Az írni-olvasni még nem tudó kisgyermek is népszerű sorozatából, *A hangok világából* tanulta a népdalokat, a szolmizációt. A szolfézsanyag köteteit végigtanuló fiatalok pedig általa válhattak zeneismerő, zeneszerető emberekké. Kórusaival olyan pedagógiai munkát végzett, amelynek folytatása ma elképzelhetetlenül nagy feladatot jelentene bárki számára. Amikor kutatónak hívták, csak úgy vállalta, ha taníthatott is mellette. S róla igazán el lehetett mondani: „nem középiskolás fokon” tanított… Fantasztikus lexikális tudásának kincsestárából bőven volt mit osztogatnia. De ő ennél is többet tett: a zene, a tudás, a gondolkodás kultúrájába kalauzolta el a rábízottakat.

Kiváló egyházzenész volt. Nem csak kottákat látott maga előtt, nem csak hangokat formált meg, nem csak liturgikus feladatokat látott el: az egyházzene titkát, lényegét értette. A legmagasabb színvonalon ismerte és gyakorolta a szakmai oldalát, de mély hittel és alázattal élte meg a liturgikus zene ajándékát. S bár az információáradat is lenyűgöző volt egyházzenei oktatásában, nevelésében, valójában a liturgikus lelkület, egyházzenész-mentalitás, egyházias gondolkodásmód áradt belőle, és ragadt hallgatóira.

Különleges munkabírású tudós volt. Számos publikációja jelent meg világszerte. Nevét nem csak Európában jegyezték. Tanulmányai, tanulmánykötetei, tankönyvei, cikkei hatalmas kutatómunka eredményeként láttak napvilágot. A népzenekutatás éppen olyan fontos volt, mint *Mozart* vagy *Bartók* titkainak felderítése; a gregorián világ mély összefüggéseinek tanulmányozása éppen úgy, mint a liturgia történeti és tartalmi gazdagságának feltárása. Minden érdekelte. Szakterületein kívül foglalkozott a kultúra más területeivel is, de értő módon ásta bele magát a társadalomtudományok némelyikébe is.

Soha nem tartotta meg magának az ismeretet, a tudást. Vizsgálódásainak minden eredményét megosztotta azokkal, akik nyitottan, érdeklődve fogadták. Kutatásainak forgácsai, ismeretgyűjtésének és elemzéseinek „melléktermékei” is aranyat értek. Gondja volt rá, hogy ezeket is átadja: a saját kiadásában és költségein megjelent *Gondolkodó füzetek* is a másokért felelős alkotó munkájának jelei voltak. Miközben a szellem magasságának csúcsait járta, odafigyelt emberekre, ügyekre, hogy hatékony eszköztárával ott segítsen, ahol csak tud. Az ösztöndíjak sokasága, a tudatos kutatási megbízások, a személyre szóló ösztönzések erről tanúskodnak.

Mielőtt azonban bárki embermagasztalással vádolná a megemlékezés elfogult szerzőjét, hadd írjam le: Isten eszközeként nézhettünk fel rá. A tehetségét, a szorgalmát, a különleges képességeit, az ügyességét Istentől kapta. A soktalentumú ember kincseit nem ásta el… Ezért emlékezésünk most is hálaadássá kell, hogy váljék. Soli Deo gloria – Dobszay Lászlóért is.

■ Dr. Hafenscher Károly (ifj.)

Az örök világosság fényeskedjék neki!

A közelmúltban elment Dobszay László. Személyes emlékeimet vettem elő abból a nyolc évből merítve, amely során a mester „szárnyai alatt” érhettem meg az életre.

Magam elé idéztem a vele kapcsolatos legemlékezetesebb eseményeket, például antifónaóráit. Péntek esti fáradtságunk pillanatok alatt elszállt tökéletesen felépített előadásainak hallgatása közben. Lázba hozott mindenkit, szinte sírtunk, ha nagy ritkán elmaradt az óra. Sodró lendületű magyarázatai után mindig máshogyan mentünk haza.

Fantasztikus pedagógiai érzékkel meglátta, mi van a diákokban, és türelmesen hagyta, hadd érjen meg bennük az ember. A Zeneakadémia egyházzene tanszakán otthont adott nekünk, hagyományokat teremtett, mércét állított fel, igényességre mutatott rá.

Aztán ott voltak a Bartók női kari próbák, a lemezfelvétel. A Kánon alá olyan harmóniákat játszott, hogy beleborzongtunk, belecsavarodott a fülünk, csodálatos volt hallgatni, vele énekelni. A koncerteken mindig olyan pluszt tett bele a produkcióba, amelytől az tényleg felejthetetlenné vált. Soha olyan jól nem tudtam énekelni, mint azon a bartókos koncerten…

Aztán a tanszaki teázások… Hányszor vittem neki a teáját, cserfesen beszélgettem vele, még „meg is énekeltük” az államvizsga után: „Tudom, mi az, ötórai teja, / Hej, Laci bácsi hat cukorral issza!” Most már soha többet nem kínálhatom meg, és nem adhatom tudtára apró, szemtelen megjegyzéseimmel, hogy mennyire szeretem…

Halála napján, este emlékező vesperát tartottak a ferenceseknél. Egyszerű zsolozsma, ahol a gyászolók a visszafoghatatlanul ömlő könnyek között, a zsoltárok vigasztaló szavaival gyógyulhatnak. Mert miért is sírunk, ha elvesztünk valakit? Hiszen reménységünk szerint az, aki itt hagyott bennünket, végre örök boldogságra jutott. Miért hát a könnyek, a végtelen, ólmos fájdalom? Akkor miért nem sírtunk, mikor itt, a földön betegségében szenvedett? Mi ez? Önsajnálat? Az elhunyt mennyei boldogsága után való vágyakozás, irigykedés? Mindkettő?

Nehezen aludtam el. Emlékek, zsoltárfoszlányok, lenyelhetetlen gombóc a torkomban, súlya annak, hogy tudjuk-e gondozni elültetett fáit, továbbvisszük-e az általa megteremtett hagyományokat…

Másnap derűs napra ébredtem. Mint egy teljes átalakulás után, azt éreztem, az, akit szeretek, egy csodálatos, boldog világba utazott, ahol végre beteljesedett nagy vágya, amelyet nekünk is elmondott: „Gyerekek, úgy menjetek a halálba, hogy kezetekben legyen egy cetli, a másvilágon ki mindenkivel szeretnétek beszélgetni! Ne feledjétek! Nálam az elsők közt van Bach, s mindenképpen szeretnék egy kora keresztény istentiszteleten részt venni, s végre bizonyosan tudni, milyen volt!”

Mosolyogtam ezen és minden vele kapcsolatos emlékemen, amely előző nap még a torkomat szorongatta. Az esti Magnificat antifónája gyógyította önsajnálatomat: „Oldozd fel, Uram, a megholt híveidnek lelkét minden bűnüknek kötelékéből, hogy a feltámadás dicsőségében a te szentjeid között föltámasztván megújuljanak.”

Tehát igaz, hogy célba ért. Mi is jegyzeteljünk szorgosan a kis cetlinkre, hogy ha átlépünk innen az igazi életbe, ne jöjjünk zavarba! Én például szeretném megkínálni a mestert egy teával, hat cukorral… Meg még annyi mindent. És ott, az igazi életben találkoznék a mennyei Mesterrel, mindenki Mesterével is. „Örök nyugodalmat adj, Uram, nekik, és az örök világosság fényeskedjék nekik.” Hiszem, hogy így lesz.

■ MAMASZEK

Éhínség Afrika szarván

- Milliókat fenyeget az éhhalál a 60 éve nem látott szárazság miatt.
- A Magyarországi Evangélikus Egyház diakóniai szolgálata gyűjtést szervez az etiópiai testvérek megsegítésére.
- Az összefogást segíti a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet. Helyszínre küldött munkatársuk már megkezdte a segélyprogram előkészítését.

HUMANITÁRIUS KATASZTRÓFA KELET-AFRIKÁBAN

A Szomáliát, Etiópiát és Kenyát sújtó rendkívüli szárazság miatt a régióban súlyos ivóvíz- és élelmiszerhiány alakult ki, melynek következtében közel tízmillió ember került közvetlen életveszélybe. Mint minden ilyen csapásnál, itt is a gyerekek és a nők a leginkább kiszolgáltatottak és veszélyeztetettek. A Szomáliával határos országokban, a több százezer főt befogadó menekülttáborokban élők helyzete napról napra romlik...

Kelet-Afrikában, Afrika szarván nem csak a n

Belényi Dániellel – aki a Magyar Ökumenikus Segélyszerve

– Amikor Addisz-Abebába érkeztem, 18 °C volt, esett, és napokig nem láttam napsütést. Addiszból beértünk a hegyekbe, ott olyan eső és sár volt, hogy a délre induló segélyszállítmányok sofőrjei öt-tíz napnyi késést jelentettek – meséli riportalanyom, *Belényi Dániel,* a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet (MÖSZ) munkatársa, aki a napokban tért vissza Etiópiából. – Nehéz volt elképzelni, hogy a forró szárazság miatt vagyunk itt. Ezek után pedig, szinte néhány kilométerrel a pocsolyák után már csontszárazra szikkadt kukoricamezőn át vitt az utunk. Hihetetlen kontraszt szinte egymás szomszédságában. Képzeljünk el egy olyan vidéket, ahol több száz kilométeren át autózhatunk anélkül, hogy bármi élőt látnánk. Kiszáradt folyómedrek, csonttá száradt bozótok, mumifikálódott állattetemek tarkítják a tájat, és életnek semmi jele. Kísérteties élmény.

Ebben a régióban több helyen oszt élelmet a kormány egyfajta elosztóbázisok rendszerét alkalmazva, de négy és fél millió etióp éhező élelmezése komoly feladatot jelent, s itt is elkél a külső segítség. Az itt élők azt mesélték, hogy náluk másfél éve nem esett eső. És a következő eltűnő életformaként definiálták magukat.

Háromszáz kilométeren keresztül hihetetlen szárazságot láttunk, az út menti bokrokra rakódott portól a vidék havas tájra emlékeztetett, mindez persze 37 °C-os kánikulában. Ilyen körülmények között vándorolnak – sokszor hetekig – nők és gyermekek, dacolva az elemekkel, esetenként a vadállatokkal – teszi hozzá Belényi Dániel.

– Az elmúlt hatvan év legsúlyosabb szárazsága pusztít most Afrika szarván. Az ökumenikus segélyszervezet megbízásából járt a helyszínen. Mivel foglalkozott a kintléte alatt? Milyen a helyzet most *Etiópiában?*

– A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet munkatársaként tényfeltáró úton jártam a térségben. A kint szerzett tapasztalatok alapján úgy döntöttünk, hogy mind az etióp táborokban lakó szomáliai menekülteken, mind a helyi éhezőkön segítünk. Az éhínség Szomáliát, Etiópiát, Kenyát, Eritreát, Dzsibutit és Szudán egyes részeit érinti. A legkritikusabb a szomáliai helyzet, mivel onnan nemcsak a szárazság, hanem az al-Shabaab iszlamista milícia elől is menekülni kényszerülnek az emberek.

Az al-Shabaab nem csupán tagadja az éhínség tényét, de nem is enged segélyszervezeteket az általa kontrollált területekre. Emiatt több százezren kénytelenek menekülni, dacolva az esetleges fegyveres megtorlással is. Kenyában jelenleg körülbelül ötszázezer menekült él menekülttáborokban, és ez a szám folyamatosan növekszik. Abban a régióban, ahol a hosszú távú tevékenységét szeretné végezni Etiópiában a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet, ez a szám mára meghaladta a százhúszezret.

A Dollo Odo határváros környékén található tábor felépítése a következőképpen néz ki. Naponta közel kétezer menekült jut át a határon – ők egy regisztrációs táborba kerülnek. Itt felveszik az adataikat, kapnak élelmet, megnézi őket orvos, majd a várostól körülbelül hat kilométerre lévő átmeneti táborba kerülnek. Jelenleg huszonötezren vannak ezen a helyen, ahol három hónapot tölthetnek. Ezután mehetnek a menekülttáborokba, amelyek a várostól akár hetven kilométerre is lehetnek, hatalmas területeken.

Ami miatt mi Etiópiára koncentrálunk, az az, hogy ott kétfelé válik a probléma, történetesen a százezres szomáliai menekülttáborra és annak a négy és fél millió etiópnak a helyzetére, akik nem mehetnek be a menekülttáborokba, hiszen azok a külföldről érkezők számára létesültek, pedig őket ugyanúgy sújtja az aszály, csak nekik már nincs hová menekülniük. Ők maradnak a falvaikban, és különböző élelmiszerosztó pontokon próbálják beszerezni a havi fejadagjukat, amely rendszerint jócskán elmarad az elégségestől.

A menekülttábor lakóinak nyújtott segítségünk egy azonnali gyorssegély az egyházi hátterű segélyszervezeti partnereink közreműködésével, az etióp helyieken viszont egy hosszabb távú segélyprogrammal szeretnénk hatékonyan segíteni, mely nagyban függ az augusztus elején meghirdetett adománygyűjtő felhívásunk eredményétől is. Ez olyan vizes projekteket takar, amelyek hosszabb távon enyhíthetnék az ilyen krízishelyzeteket. A hárommillió forint értékű gyorssegélyt egy helyi partnerszervezet közreműködésével juttattuk el egy Kobe nevű, huszonötezer embert ellátó menekülttábor lakóinak. Természetesen ez szinte csepp a tengerben, hiszen az etióp helyzetet több milliárd dollárból lehetne csak megnyugtatóan rendezni, de mégis, amit tudunk, azt megtesszük, magyar segélyszervezetként, magyar adományokból segítünk a súlyos krízisbe került embertársainkon. A térségben jelen van az összes nagy nemzetközi segélyszervezet és az ENSZ különböző szervei, amelyeknek a munkájához szintén hozzá tudunk járulni a magunk lehetőségeihez mérten.

– Hogyan indul egy ilyen projekt?

– Természetesen ahogy minden szakmailag megalapozott munka, úgy a miénk is a tervezéssel kezdődik. Nemzetközi krízishelyzet esetén összeül a szakmai stáb, és a rendelkezésre álló információk alapján felméri a legfontosabb teendőket. El kell tudni dönteni, hogy miként tudunk a leghatékonyabban segíteni. Ennek a folyamatnak az egyik első lépéseként jártam a tényfeltáró úton. Két hétre érkeztem Etiópiába, ebből az első hetet Addisz-Abebában töltöttem, hogy felvegyem a kapcsolatot a helyi partnerszervezetekkel. Ez itt a *DanChurchAid* és az *Ethiopian Evangelical Church Mekane Yesus* (etióp evangélikus egyház), amelyeknek a segélyszervezetével kicsit több szervezést, pontosabban adminisztrációt igénylő az együttműködés, hiszen – szemben az egyháziakkal – állami felügyelet alatt állnak.

Az etióp evangélikusok vezetője, *dr. Wakseyoum Idosa Negeri* lelkész meghívott a vasárnapi istentiszteletükre, ahol lehetőséget kaptam, hogy átadjam a magyar evangélikusok nevében *dr. Fabiny Tamás* püspök üdvözlő szavait is. Az első néhány nap a második hét terepfelmérő munkájának tervezésével telt, amit aztán tett követett, így jutottam el Dollo Odóba, illetve a körülötte lévő menekülttáborokba.

Egy ilyen út alkalmával fel kell mérni, hogy a helyi vagy a már helyszínen lévő nemzetközi partnerszervezetekkel együttműködve szükség van-e telepíteni saját kollégákat, vagy hatékonyabb a már ott lévőkön keresztül végezni a segélyezést.

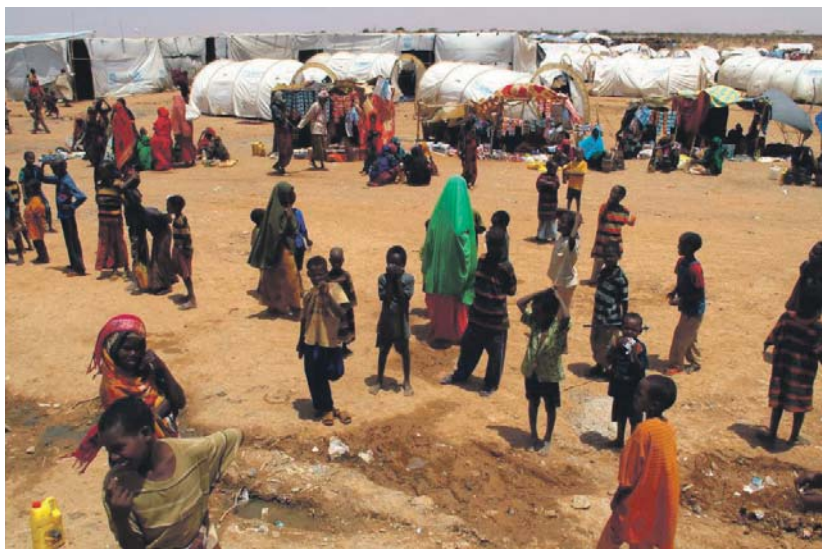

menekülttáborok lakói vannak életveszélyben

zet megbízásából Etiópiában járt – Kiss Tamás beszélgetett

Fel kell tudni venni a kapcsolatot a helyi partnerszervezetekkel, de például ott maradni és az élelmiszerosztásban segíteni nem minden esetben hatékony. Az én friss tapasztalataim is azt mutatják, hogy olyan hatalmas és felesleges költséggel járna egy új, megfelelő infrastruktúra kialakítása és a kollégák ottani életkörülményeinek biztosítása, hogy – ha odatelepülünk, akkor – „többe kerülhet a leves, mint a hús". Magyarán a pénzt okosabb a partnerekkel való együttműködésben a közvetlen segélyezésre fordítani, persze megfelelő utánkövetéssel.

– Egy magyar segélyszervezet hogyan tud hozzájárulni a nagy szervezetek munkájához?

– Nyilván nem arról van szó, hogy a MÖSZ egy ekkora, tizenkét millió embert érintő természeti katasztrófa mértékével arányos segélyprogramot valósíthatna meg, de a segítő szándék, a humanitárius segélyezésben szerzett húszéves tapasztalat, a támogatók által felajánlott pénzadományok arra hatalmaznak fel bennünket, hogy erőink arányában magyar szervezetként segítsünk azokon, akiket az éhhalál, a szomjúság fenyeget, s mindennapjaikat a teljes kilátástalanság szövi át. Egy ilyen helyzetben a már meglévő nemzetközi csatornákat használva, partnerszervezeteinkkel együttműködve eredményesen juttathatjuk el a támogatásunkat a rászorulókhoz. Ez a nemzetközi protokoll ilyen esetekben, így jelentősen csökkenthető az adományok célba juttatásának költsége.

Munkánk másik része a helyiek, az etióp rászorulók hosszú távú segítése, amelyre a két hete indult és még egy hónapig tartó adománygyűjtésünk irányul. Ezek, mint már említettem, elsősorban „vizes projektek" Etiópia aszály által legsúlyosabban érintett területein. Szó van régi kutak felújításáról, új kutak fúrásáról, az esővíz hatékony összegyűjtését és megtartását szolgáló ciszternák létesítéséről. Ezeken a területeken – Oromia tartomány nagy részén – másfél éve nem esett eső. Előtte viszont özönvízszerű volt, és sokkal több kárt okozott, mint hasznot. Sok esetben az a baj, hogy a ritkán érkező és áradásokkal kísért esőzések elmossák, sárral tömik el a kutakat, vízvezetékeket, itatóvályúkat, víztározókat. Így nagyobb problémát hagynak maguk után, mint amekkora az eső előtt volt. Az adománygyűjtés eredményétől függően az ilyen jellegű károk elhárításán, kivédésén és megelőzésén fáradozó helyi szervezetekkel fogunk együttműködni.

– Az ökumenikus segélyszervezet a világ számtalan pontján segíti a rászorulókat. Megemlítene néhányat a nemzetközi munkáik közül?

– Legnagyobb külföldi humanitárius szerepvállalásunk az afganisztáni, amely 2001-ben kezdődött, és jelenleg is zajlik. Ez a különböző gyors segítségnyújtásoktól kezdve a hosszú távú fejlesztésekig – munkahelyteremtés, oktatásfejlesztés – nagyon sokrétű. Ez utóbbi keretében több mint egy tucat iskolát építettünk Afganisztánban. Nemzetközi segélyezésünk területeinek sora hosszú, a teljesség igénye nélkül álljon itt néhány: vannak projektjeink Kárpátalján, Erdélyben, Észak-Kaukázusban, de említhetjük Srí Lankát és Haitit is.

– Gyakran találkozni azzal az attitűddel, hogy Afrikában eddig is éheztek, miért kell egy ilyen távoli országba vinni az adományozók pénzét, amikor épp elég a baj itthon is. Miért különleges ez a most kialakult helyzet? Mi a garancia, hogy az adományok oda jutnak, ahová szánjuk?

– Valóban sokszor találkozunk ilyen kérdésekkel. Valóban vannak Magyarországon is, akik éheznek, de számos esetben maguk az adományozók keresnek meg bennünket, és ajánlanak fel adományt külföldi katasztrófák áldozatainak a támogatására. A segélyprogram költségeit sokszor nemzetközi pályázati forrásokból egészítjük ki, de olyan esetek is vannak, amikor külföldi donor támogatja – akár százötven-százhatvan millióval – a hazai szociális és fejlesztő munkánkat. A segélyszervezet tevékenysége nagyon sokrétű, a nemzetközi segélyezés és fejlesztési programok csak egy részét képezik a munkánknak. Ami az adományozók pénzét illeti, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet immár két évtizede különös gondot fordít tevékenységének átláthatóságára. Ez a gyakorlatban többek közt azt jelenti, hogy honlapunkon minden évben olvasható a közhasznúsági jelentés, ahol az érdeklődő megtekintheti minden tevékenységünk tételes elszámolását. Emellett igyekszünk beszámolni minden munkánkról a médián keresztül is. Természetesen egy nemzetközi könyvvizsgáló cég folyamatosan felügyeli az adatok hitelességét. Emellett a beérkező adományok felhasználásáról rendszeresen kapnak beszámolót a támogatóink.

Kelet-Afrikában az utóbbi évtizedek legsúlyosabb éhínsége tombol, ennek kapcsán jelenleg tizenkétmillió ember van közvetlen életveszélyben. Egy olyan korban, amikor nemzetközi egyezmények deklarálják, hogy a biztonság, a tiszta ivóvízhez és a megfelelő élelemhez való hozzáférés alapvető emberi jog. Mi itt, Magyarországon a jóléti társadalmak minden áldását élvezhetjük, többé-kevésbé biztonságban élhetünk az Európai Unió tagjaként. Ez a helyzet a világ legszerencsésebb államai közé emeli hazánkat. Ezzel szemben sok ország nem képes segíteni magán, folyamatosan külső segítségre szorul. Azzal lehet vitatkozni, hogy melyik országnak hogyan vezetett ide a történelme, de azon nem, hogy most segítségre szorulnak. Ezekben az országokban az ENSZ és a nemzetközi segélyszervezetek nélkül úgy halna éhen hónapokon belül sok millió ember, hogy a nyugati világ meg sem tudná! Minden segíteni tudó és akaró országnak, szervezetnek, egyháznak és magánembernek kiemelten fontos a támogatása.

Lehet persze mondani, hogy itthon is épp elég a gond, de itthon is nagyon sok munkát végzünk, s ezek nem zárhatják ki egymást.

FOTÓK: MÖSZ-ARCHÍVUM

Az EVT főtitkára sürgős cselekvésre szólít fel

▶ ***Dr. Olav Fykse Tveit* az Egyházak Világtanácsa (EVT) munkatársainak szóló, augusztus 18-i üzenetében felháborodásának adott hangot „az élelmiszer-ellátás akadozása és akadályozása miatt, mivel ez egyre több ember halálát okozza az éhínség sújtotta Szomáliában. A humanitárius segélyezés akadályozása embertelenség, és szigorúan elítélendő."**

Az EVT főtitkára így folytatta: „A legfrissebb jelentések szerint négyszázezer gyermek van életveszélyben, ha azonnal nem történik fordulat. Óráról órára halnak meg gyermekek és felnőttek. A kormányzati szerveknek működőképes megoldást kell találniuk olyan politikai körülmények között, amelyek akadályozzák a víz-, az élelmiszer- és az egyéb ellátást.

Az éhínség olyan humanitárius tragédia, amelyet azonnal kezelni kell, függetlenül az adott nemzet körében folyó politikai küzdelmektől. A nemzetközi közösségnek – beleértve az afrikai egyházakat és minden egyházi kötődésű segélyszolgálatot – gyorsan kell cselekednie, hogy a segítség elérhetővé váljon. Ártatlan életek forognak kockán."

Tveit kiemelte azt a támogatást, amelyet az EVT Szomáliában, illetve az Afrika szarvának nevezett területen nyújt a partnerei, főként az ACT Alliance számára; ez utóbbi szervezetet, amely humanitárius munkát végez, illetve a fejlesztés területén tevékenykedik, száztizenegy egyház és szolgálat alkotja.

A főtitkár ezzel zárta üzenetét: „Az Egyházak Világtanácsa felhívást intéz az egyházakhoz, a szakszolgálatokhoz és a bőkezű magánszemélyekhez, hogy pénzügyileg támogassák az ACT Alliance-nak és tagszervezeteinek a munkáját. A nehéz időkben hordozzuk imádságban az Afrika szarván élőket!"

Az ACT Alliance weboldala: *http://www.actalliance.org/.*

Az Egyházak Világtanácsa a keresztények egységére törekszik egy igazságos és békés világ felé mutató hit, tanúságtétel és szolgálat talaján. Az ökumenikus egyházi szervezetet 1948-ban hozták létre. Ma háromszáznegyvenkilenc protestáns, ortodox, anglikán és egyéb egyház, több mint ötszázhatvanmillió keresztény tartozik a száztíz országot felölelő szervezetbe, amely együttműködik a római katolikus egyházzal. Az EVT főtitkára dr. Olav Fykse Tveit, a norvégiai evangélikus egyház lelkipásztora. A szervezet központja Genfben (Svájc) található.

FOTÓ: REUTERS/THOMAS MUKOYA

Evangélikusok Etiópiáért

A szárazság miatt csak Etiópiában közel ötmillió ember nem jut megfelelő élelemhez és ivóvízhez. A helyzet súlyosságát jól mutatja, hogy az ország szomáliai határához közeli, több mint százezer fős Dollo Odo menekülttáborába naponta közel kétezer újabb szűkölködő ember érkezik. A Magyarországi Evangélikus Egyház adakozásra kéri az evangélikus gyülekezeteket, hogy adományaikkal segítsenek nélkülöző etiópiai testvéreiknek!

Etiópiában segít a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet

Egyházunk diakóniai szolgálata a nemzetközi segélyezésben évtizedes tapasztalatokkal rendelkező Magyar Ökumenikus Segélyszervezetet bízta meg az adományok hatékony felhasználásával. A segélyszervezet munkatársa augusztus első napjaiban érkezett a helyszínre, ahol megkezdte egy, a rászorulók élelem- és ivóvízellátását támogató segélyprogram előkészítését, valamint a Mekane Yesus evangélikus egyház legnagyobb gyülekezetében tolmácsolta a magyarországi evangélikusok segítő szándékát, és a vezetőkkel szoros együttműködésben állapodott meg.

A mellékletet összeállította Buda Annamária. A szerkesztő munkáját segítette Pap Kinga Marjatta, Gáncs Kristóf, Kis Boáz és Kiss Tamás.

A Lutheránus Világszövetség (LVSZ) főtitkárának levele

Kedves testvérek az Úr Jézus Krisztusban!

Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól!

Világunknak hatalmas krízissel kell szembesülnie, amely az Egyesült Nemzetek Szervezetének a szakértői szerint több mint tizenkétmillió ember életét veszélyezteti. Az Afrika szarvát sújtó szárazságra és konfliktushelyzetre utalok. Szomália nagy részén éhínség tombol, és az egész régiót az elmúlt hatvan év legsúlyosabb szárazsága sújtja. Mindezt tetézi a több mint húsz éve tartó, erőszakkal teli konfliktushelyzet és a stabil kormányzati erők hiánya Szomáliában, melynek bizonytalan helyzete a szomszédos országokra is kihat. A szomáliaiak legalább egynegyede kényszerült elhagyni otthonát a túlélés határán egyensúlyozva. Már eddig is megrázó számban haltak meg gyermekek és felnőttek.

A Lutheránus Világszövetség (LVSZ) aktívan részt vesz az erőfeszítésekben tagegyházain és speciális diakóniai szervezetén, az LVSZ Világszolgálaton (LWI) keresztül. Az LWI hírközleményeiből már tudhatják, hogy múlt héten Kenyában jártam. A helyi és regionális egyházi vezetőkkel és az LVSZ-iroda munkatársaival együtt kifejeztük a helyzettel kapcsolatos aggodalmunkat és szolidaritásunkat a területen élő emberekkel és egyházakkal. Párbeszédet folytattunk a kormányzat és az ENSZ képviselőivel a lehetséges humanitárius megoldásokról. Az evangélikus közösség szolidaritása erőteljesen érezhetővé vált.

Hazatérve sok képet őrzök az emlékezetemben. Ellátogattunk Dadaabba, a világ legnagyobb menekülttáborába, amelyet az LVSZ tart fenn. Már hetek óta naponta több mint ezer, a szomáliai éhínség és konfliktusok elől menekülő ember érkezik a táborba. Az LVSZ az ENSZ-szel együttműködve felel a négyszázezer lakosú „városért". A szegénység és az emberi nyomorúság fájdalmas példáinak lehettünk tanúi: egy fiatal, huszonegy éves, ötgyermekes asszony elmondta, hogy huszonhárom napig gyalogolt, hogy elérje a menekülttábort! A táborba érkezők napról napra gyengébb állapotban vannak. Különösen megrázó azoknak az anyáknak a története, akik kénytelenek másokra hagyni gyermekeiket, mert már nincs erejük továbbmenni.

Ugyanakkor szép tanújeleit láttuk az ENSZ, a kenyai kormány és a civil szervezetek hatalmas erőfeszítéseinek: az LVSZ által koordinált munka azon a meggyőződésen alapul, hogy minden emberi élet értékes, ezért fáradhatatlanul munkálkodunk minden egyes oltalmat kereső emberért. Az ott dolgozók az adott helyzetnek megfelelő megoldásokat kínálva sokak életét mentik meg. Különösen lenyűgözött a Dadaabban dolgozó százhúsz fős LVSZ-stáb, melynek tagjai főként fiatal kenyaiak, köztük sok nővel. Hatalmas munkát végeznek hihetetlen elszántsággal és elkötelezettséggel. A táborba érkező összes embert tisztelettel és egyenlő partnerként kezelik.

A Tanzániával határos maszáj területen, egy kenyai evangélikus gyülekezetben vehettünk részt a vasárnapi istentiszteleten. A gyülekezet tagjait is súlyosan érintette a szárazság. A vízszint sok helyen rendkívül alacsony, és eső még hónapokig nem várható. A legtöbb közösség állattartásból él, és már most nagyon lecsökkent a szarvasmarha-állomány.

A fogadó országok, köztük Kenya és Etiópia népének és egyházainak szükségük van a szolidaritásunkra és támogatásunkra, hogy egyrészt folytathassák kitartó munkájukat a menekültek között, másrészt a szárazság ellenére is biztosítani tudják saját megélhetésüket. Az egyházak már eddig is aktívan tevékenykedtek például a kútfúrás, az iskolaszervezés és a gazdálkodási projektek támogatása terén. Megható volt számomra, hogy a helyi közösségek mennyire hallgatnak az egyház által helyi, regionális és nemzeti szinten közvetített üzenetekre.

Ebben a krízishelyzetben tisztelettel kérem a testvérek sürgős segítségét a következőkben:

Imádkozzanak az Afrika szarván élő menekültekért és az elvándorlókért, az őket befogadó emberekért és közösségekért, a kormányzati szervek, a nemzetközi és civil szervezetek munkatársaiért, akik kemény munkát végeznek a krízis megoldása érdekében. Különösen is foglalják imába az LVSZ Dadaabban dolgozó csapatát, amely rendkívül nehéz körülmények közt végzi munkáját.

Imádkozzanak a régióban működő LVSZ-tagegyházakért – a kenyai evangélikus egyházért, az etiópiai Mekane Yesus egyházért és a tanzániai evangélikus egyházért – és minden egyházért, hogy új erőre kapjanak, és folyamatosan jelen tudjanak lenni a kinyilatkoztatás, a diakónia és az érdekképviselet terén.

Fogadják nyitottan, „jókedvű adakozói" lelkülettel az LVSZ és az ACT Alliance adakozási felhívásait a szomáliai menekültek és a szárazság elleni harc megsegítésére Afrika szarván. Minden tagegyházat felhívok arra, hogy függetlenül méretétől és anyagi helyzetétől, fontolja meg támogatási lehetőségeit. A Kenyában élők példája azt mutatja, hogy bizonytalan, fenyegetett helyzetben is van helye a mások felé mutatott szolidaritásnak. Követendő példát mutatnak a tanzániai gyülekezetek is, akik az ország északi részén élő testvéreknek gyűjtenek.

Ösztönözzék országuk kormányzatát, hogy megfelelően reagáljon az Egyesült Nemzetek Szervezete részéről érkező felhívásokra. Jelenleg 1,3 milliárd amerikai dolláros hiány mutatkozik a valós szükséglet és az eddig összegyűjtött támogatások között.

Járjanak közben országuk kormányzatánál, hogy sokszorozzák meg nemzetközi erőfeszítéseiket a szomáliai béke elérése érdekében.

Végül hadd osszak meg két józan megfontolást a testvérekkel. Először is tisztában kell lennünk azzal, hogy ez a krízis nem fog hamar véget érni, és a gyors krízissegély sem elegendő. Mindez csak a kezdet. A szárazság hatásai legalább decemberig érezhetőek lesznek, és várhatóan továbbterjednek a régió más területeire. A szárazság elmúltával fel kell készülni a rehabilitációra, a klímaváltozás hatásainak kezelésére és a katasztrófakészültség javítására közép- és hosszú távon. Kenyai látogatásunk során a tagegyházak és az LVSZ Világszolgálata megkezdték a tárgyalásokat a nomád állattartó közösségek fennmaradásának hosszú távú perspektíváiról a félig kiszáradt vidékeken, illetve ezek diakóniai és érdekvédelmi vonatkozásairól is értekeznek. A részletes párbeszédet az LVSZ-iroda viszi tovább a helyszínen.

Másodszor: magam is tisztában vagyok azzal, hogy a felhívás olyan időszakban érkezik, amikor sok ország gazdasági nehézségekkel és bizonytalansággal küzd. Szeretném megköszönni az eddig összegyűlt spontán adományokat és felajánlásokat, amelyek magánszemélyek, LVSZ-munkatársak, egyházak és egyéb szervezetek részéről érkeztek. Nagyon hálás vagyok a szolidaritás ezen látható jeleiért.

Ugyanakkor továbbra is emberi életek forognak kockán. Fel kell tennem a kérdést: miért hiányzik 1,3 milliárd amerikai dollár a szerencsétlen, ártatlan emberek megmentéséhez, amikor ennek ötvenszerese, százszorosa is hamar összegyűlik, amikor a globális pénzügyi szektor megmentéséről van szó?

Evangéliumi szempontból bátran állíthatom, hogy egy olyan világ , amely szenvedélyesen küzd az Afrika szarván élő milliók élelemhez való jogáért, egészen új dimenziót nyithatna a globális gazdaságban. Sőt a szükséget szenvedő felebarátra való odafigyelés által megnyíló új perspektívák ígéretes következményekkel járhatnának a jelenlegi pénzügyi válság megoldására nézve.

Megköszönöm mindannyiuk imádságait, támogatását és a megélt közösséget. Az emberi szenvedés mindennemű megtapasztalásakor valljuk Isten irántunk való, feloldozó kegyelmét, amely felszabadít minket, hogy meglássuk mások szükségét.

Testvéri köszöntéssel

■ MARTIN JUNGE *főtitkár*

Kérjük, adományaikat a Magyarországi Evangélikus Egyház **11707024-20347257** számú számlájára küldjék, és a megjegyzés rovatban minden esetben tüntessék fel: **Kelet-Afrika**. Minden áldozatkészséget köszönettel veszünk, amellyel Kelet-Afrika rászorulóit támogatják.

A Magyarországi Evangélikus Egyház az LVSZ, illetve az EVT tagszervezeteként kapcsolódik a nemzetközi összefogáshoz, amely Afrika rászorulóit segíti. A gyűjtésből befolyó összeggel Oromia tartomány szárazság sújtotta déli részein az ivóvízellátás javítását, az élelmiszerhez való hozzájutást, illetve az élelmiszersegélynek a – 25 000 ember lakta – Kobe táborba való eljuttatását támogatjuk.

Esti hálaadásunk öröme

Este fél nyolc. Egy kattintás, és elhallgat a televízió. Csend van. Ebben az áldott csendben keressük az alkalmat, hogy hálát adhassunk Istenünknek. Erre buzdít 274. dicséretünk: „Csak légy egy kissé áldott csendben: / Magadban békességre lelsz, (…) Zengj hát az Úrnak s járd az utat, / Mit éppen néked Ő adott; / A mennyből gazdag áldást juttat / S majd Jézus ád szép, új napot. / Ki Benne bízik és remél, / Az mindörökké véle él."

A hálaadást imádsággal kezdjük, majd mandolinzene kíséretével Hallelujah!-énekeket énekelünk: *Dicső király az én Megváltóm; Nagy Istenem, ha nézem a világot; Imádom azt a nagy szerelmet.* (Milyen jó, hogy az árvaházban mandolinzenekarunk volt!)

Igeolvasásunk következik. A *Zsoltárok könyvét* választottuk. Először a Bibliából olvassuk el a soron következő fejezetet, amelyhez áldott magyarázatokat kapunk *Szikszai Béni Zsoltármagyarázatok* című, háromkötetes könyvéből (Koinónia, Kolozsvár, 2010). Most éppen a második kötet van soron, a *Szomjazó szív sóvárgása* című. Az elmúlt napokban a 81. zsoltár következett, amely az igazi ünneplésről szólt. Béni bácsitól sok gyakorlati tanácsot kapunk minden este az általa átélt megtapasztalásokból.

Most is arra mutat rá, hogy „hálának kell a szívünket megtöltenie azért is, hogy egyáltalán megjelenhetünk előtte… Kegyelem az is, hogy hallgathatjuk őt, hogy előtte állhatunk, hogy felfoghatjuk kijelentését… Akinek a szívében hála van, annak az ajkáról dicséret és hálaének fakad: örvendezik Istennek… dalt zeng… teljes szívvel dicséri, áldja Istenét. Az éneklés és a hangszer erre a célra adatott… a zene csodálatos világán keresztül a szív más módon ki nem fejezhető érzései csendülhetnek fel, Isten nagyobb dicsőségére."

Mandolinkísérettel a 215. Hallelujah!-éneket énekeljük: „Zengjen hálaének, / Minden ajkon zengjen. / Isten szent nevének / Hő imát rebegjen / Mindaz, aki tudja, / Hogy az Úr kegyelme / Minden bánatunkba' / Gyógyírt hoz sebünkre."

Folytatjuk Szikszai Béni hálaadásra tanítását: „…a hálaadást kövesse mindig elcsendesedés… Nyisd szét a te szádat ünneplésed csendjében, és ő betölti azt. Ne locsogj, fecsegj sokat Isten előtt… Csendesedj el Urad, Istened előtt… Ha azt akarod, hogy Isten ne hagyjon magadra, akkor légy csendben előtte."

Újra mandolinkísérettel énekeljük a 380. Hallelujah!-éneket: „Légy csendes szívvel, légy békével, / Bízzál, ember, az Istenben…"

Tovább olvassuk Szikszai tanítását az igazi ünneplés áldásairól: „Az igazi ünneplés győzelmet hoz ellenségeink felett, és mennyei áldások bőségében részesít… Aki időt szán az Isten előtti csendességre, az megnyeri az örökkévalót… Isten azokat elégíti meg étellel és itallal, azokat tölti meg házának javaival, akik keresnek és találnak is alkalmat elcsendesedni előtte… Az ünneplés azt is jelenti, hogy az ember engedi, hogy Isten szolgáljon neki."

Újra felhangzik a mandolinnal kísért 329. Hallelujah!-énekünk: „Áll a szikla mindörökké, / Melyet Isten épített / Fáradt szívem menhelyévé / Zúgó hullámok felett!"

Végül Szikszai összegező mondatára kerül sor: „Ha igaz módon akarsz ünnepelni, akkor csendítsd föl a hálát szívedből Isten felé, majd pedig, amikor a hálaadás hangjai elcsitulnak, megcsendesedett lelked húrjain engedd tovább játszani Isten ujját!"

Befejezésül kettesben, közös imádságban mondunk hálát Istennek az azon a napon megtapasztalt gondoskodó szeretetéért és bűnbocsátó kegyelméért, majd ismét mandolinkísérettel dicsérjük mennyei Atyánkat a 174. Hallelujah!-énekkel, melynek refrénje: „Dicsének hangzik ajakamon, / Jézust örömmel magasztalom…"

Hálával telt, békességet nyert szívvel térünk nyugovóra, de elalvás előtt még minden este elénekeljük: „Ó, terjeszd ki, Jézusom…" (A mátraházi lelkészüdülőben tíz évvel ezelőtt írtuk le egy énekeskönyvből, amelybe valaki ceruzával írta be.)

Idős korunk ellenére boldog lelki békességben, alvászavar nélkül alusszuk végig az éjszakát. Köszönjük, Urunk, a te nyugalmat adó, áldott békességedet!

■ Szenczi László

A boldogság hajszolásának értelmetlensége

Az éves nemzeti népkongresszuson Kína miniszterelnöke arra utasította az illetékeseket, hogy összpontosítsák erejüket az emberek boldoggá tételére. A *boldogság* lett a jelszó, az új versenykiáltás a bürokraták számára ebben a hatalmas, erős nemzetben.

Boldog, boldog, boldog. Úgy tűnik, ez az egyetlen szó, amely e pillanatban számít abban az országban, amelynek 1,3 milliárd lakosa van, akiknek állítólag éles szemük van arra, hogy észrevegyék a propagandahadjárat sekélyességét. Bár én kételkedem: mert mi a helyzet az étellel vagy a lakhatással? A tiszta vízzel vagy az oktatással?

Évekkel ezelőtt ezt olvastam egy népszerű angol magazinban: „A boldogság az élet egyetlen dolga, amelyet nem lehet úgy megtalálni, hogy keressük. Ha a tudást akarjuk, akkor tanulásra kell adnunk a fejünket; ha hatalomra vágyunk, az is lehetséges; többféle módon megszerezhetjük ezt a kívánatos tulajdont. A legtöbb dolgot elérhetjük az életben, ha megfelelő kitartással és elszántsággal kutatjuk." A magazin cikkírója kifejti, hogy a boldogsággal azonban nem így van. Fáradhatatlan kitartással sem lehet begyűjteni és birtokolni.

Több mint kilenc évtizedes élettapasztalatomban volt alkalmam olyan emberekkel beszélgetni a világ minden részén, akik boldogok próbálnak lenni, de mégis legtöbbször depressziósak és elégedetlenek. A boldogság azoktól a dolgoktól függ, amelyek (maguktól) történnek, és amelyek felett a legtöbb esetben nincs hatalmunk.

Nemcsak Kínában, hanem mindenütt a Földön vannak olyan férfiak, nők, sőt gyerekek, akik egyfolytában a boldogságot keresik; gondolkodásuk erre van „beállítva", és folyamatosan arra reagálnak, ami történik velük. Ez igaz a társadalom minden szegmensére, és magában foglalja az üzleti és a szakmai életet is, ahol a körülmények egy pillanat alatt drámaian megváltozhatnak, és a boldogságot teljes kétségbeeséssé alakíthatják.

Mivel ez a valóság, fontos észrevennünk, hogy van egy csodálatos, sokkal jobb alternatíva: az *öröm.*

Karen Mains megfigyelése: „Az öröm nem hullámzik az élet fel/lefutó állapotaival. Az öröm a körülményeim fölé emelkedik. Az öröm a belső boldogság állapota, a »rendben vagyok« állapot, az ehhez tartozó bőséges külső kifejezéssel." Emlékeztet, hogy az örömöt nem lehet gyártani, nem lehet megcsinálni, nem lehet megkövetelni.

Itt egy leírás, amely világosan megkülönbözteti a tartós örömöt a pillanatnyi boldogságtól: „Az öröm belső ének, amelyet nem tud elnyomni semmilyen külső negatív körülmény."

Végül Mains azt mondja ki: az öröm az Istennel való egészséges és növekvő kapcsolatunk „melléktermése". Így írja: „A Szentháromságban kell gyökereznünk. Folyamatosan keressük az Atyával való kapcsolatot, ismerjük fel Krisztus jelenlétét a hétköznapi életünkben, és engedelmeskedjünk a Szentléleknek."

Ezért van a Bibliában az az egyszerű kijelentés: *„A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm…"* (Gal 5,22) Egy átlagos napon a boldogság jöhetmehet; mi több, a munkahelyen is valóság az, hogy az igazi öröm még az ellenségeskedést is elviseli.

■ Robert D. Foster

Forrás: Monday Manna

A HÓNAP IGÉJE – SZEPTEMBER

„…ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük"

(Mt 18,20)

Izráel népe között tíz férfi kell ahhoz, hogy istentiszteletet tarthassanak. Hány gyülekezetünkben nincs tíz férfi, sajnos! Az összejöveteleken és amikor valami munkát kellene elvégezni. A mi Megváltónk tudja, hogy nagy a gondunk ezen a területen. De azt is tudja, hogy sokszor kerülünk akaratunkon kívül is nehéz és magányos helyzetbe. Neki elég kettő is! Az már istentisztelet! Ha egy tanyán lévő konyhában, a katonai körletben, az utazás során, a szórványban (lelkésszel együtt) csak ketten vannak, az azt hozza magával, hogy Jézus is ott van. És ez elég. *„Elég néked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz."* (2Kor 12,9) Egy barát az úton, egy szolgatárs, a házastársad – mind szentté, csodálatossá, erőt adóvá teheti azt a helyet, ahol a hétköznap forgatagában is mint Isten gyermeke kell megállnod.

Ifjúkoromban egy idősebb barátom gyakran meglátogatott. A találkozás végén mindig javasolta, hogy imádkozzunk. Eleinte kicsit terhesnek, fölöslegesnek éreztem. Ma már, évtizedek távlatából visszatekintve látom ennek a közösségnek a megtartó erejét és gyakorlati hasznát. Ma már én javaslom, néha tőlem távolabb állóknak is, hogy imádkozzunk. Talán évek múltán ő is javasolni fogja másoknak, mert megérezte az Úr ránk figyelő jelenlétét.

Jézus nevében együtt lenni: mit jelent ez? Azt, hogy őrá figyelünk, az ő ígéretére alapozunk, őt élő Úrként hívjuk magunk közé. Sokféle együttlét van a lelki közösségen kívül. Van bélyeggyűjtő klub, focimeccsre gyűlő társaság, diszkó. De istentiszteletté akkor lesz az együttlét, ha például egy születésnapon áldást kérünk az ünnepeltre; ha útra induláskor az autóban Isten oltalmát kérjük; ha a baráti együttlét során igéslapot adunk a többieknek; ha találkozáskor téma, hogy mire tanított ma és mit tett velem az Úr.

Itt van közöttünk Jézus! Milyen csodálatos valóság lehet ez! Az emmausi tanítványok szomorúan ballagtak hazafelé Jeruzsálemből. De Jézusról beszéltek. És egy „idegen" csatlakozott hozzájuk. Kérdezgette, vigasztalta őket, megmagyarázta a bibliai ígéreteket, hogy így kellett a Megváltónak meghalnia érettünk, de harmadnap föltámadt, ahogy a próféták megjövendölték. S amikor hazaért a két tanítvány, és otthon a „vendég" megszegte a kenyeret, fölismerték, hogy Jézus van ott, az Élet Kenyere! – Csak olvasd az Igét, beszélj másokkal az Úr dolgairól, s megtapasztalod azt az örömöt, amit semmi, senki más nem adhat: „Itt az Isten köztünk." (EÉ 280)

■ Széll Bulcsú

HETI ÚTRAVALÓ

„Isten a gőgösöknek ellenáll, az alázatosaknak pedig kegyelmet ad." (1Pt 5,5b)

Szentháromság ünnepe után a 11. héten az *Útmutató* reggeli és heti igéi erre tanítanak: mindig kegyelemre szorulunk! Becsengettek Isten gyermekeinek iskolájába is, s az alázat tantárgyból az első lecke: Isten kegyelme. Jakab már fejből idézi e tantételt: *„De még nagyobb kegyelmet is ad, ezért mondja: »Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázatosoknak pedig kegyelmét adja«."* (Jak 4,6) „Könyörülj rajtam, Uram, mert erőtlen vagyok." (GyLK 673) És valljuk: „Krisztus által, hitben van menetelünk ahhoz a kegyelemhez, amelyben állunk, és dicsekedünk is azzal a reménységgel, hogy részesedünk Isten dicsőségében." (Róm 5,2; LK) Az önigaz farizeus és a bűnös vámszedő példatörténete ma is erre figyelmeztet: *„Mert mindenki, aki felmagasztalja magát, megaláztatik, aki pedig megalázza magát, felmagasztaltatik."* (Lk 18,14) – *Dr. Luther* szerint: „Isten kimondja, hogy a farizeus minden cselekedete istenkáromlás. Nem állhat meg előtte, aki földig nem alázkodik. Ha csak ujjnyival a felebarátom, sőt a legkomiszabb bűnös fölé tolom magamat – Isten megaláz!" Pál jól megtanulta a leckét: a bűnösök közül az első én vagyok (lásd 1Tim 1,15). Ám a vámszedő megigazulva ment haza. Mi is tanuljuk meg a páli megigazulástan e tömör összefoglalását: *„Hiszen kegyelemből van üdvösségetek a hit által, és ez nem tőletek van: Isten ajándéka ez; nem cselekedetekért, hogy senki se dicsekedjék."* (Ef 2, 8–9) Isten megígérte Izráel helyreállítását, de miként? *„…én, az Úr, teszem alacsonnyá a magas fát, és magassá az alacsony fát."* (Ez 17,24) Az Úristen elpusztította a bűnös várost, mert nem találtatott benne tíz igaz! *„Az Úr pedig kénköves tüzes esőt bocsátott Sodomára és Gomorára, az Úrtól, az égből."* (1Móz 19,24) Csak Lót menekült meg két leányával. Az alázatos, pogány asszony a leánya gyógyulását kérte Jézustól kitartó hittel, szaván fogva őt: *„Hadd lakjanak jól először a gyermekek…" „Úgy van, Uram, de a kutyák is esznek az asztal alatt a gyermekek morzsáiból." „…menj el, leányodból kiment az ördög."* (Mk 7,27–29) A presbitertárs, idős Péter egyaránt inti a véneket és az ifjakat: *„…egymás iránt pedig valamennyien legyetek alázatosak…"* (1Pt 5,5a) És ezt azért teheti, mert ő már kijárta az alázat iskoláját, miután három különböző személy előtt letagadta Urát: *„…nem ismerem őt!"* Ám Jézus szelíd szemmel rátekintett, *„Péter pedig visszaemlékezett az Úr szavára… Aztán kiment, és keserves sírásra fakadt."* (Lk 22,57.61–62) – *„Bízzatok az Úrban mindenkor, mert az Úr a mi kősziklánk mindörökre!"* (Ézs 26,4) Kegyelmére szoruló, alázatos népének hálaéneke ezért: Erős várunk az Úristen! – „A megerősített város (5. v.) (…) minden Isten elleni hatalom jelképe…, és pusztulása példa arra, hogyan aláz meg Isten minden kevélységet" (lásd *Biblia magyarázó jegyzetekkel* 804. o.). „Mint Jeruzsálemnek / Bércen épült vára, / Az Istent félőknek / Ő a kősziklája. / És az Isten virraszt felette, / Harcol érette. // Ő a gyengének erőssége / És üdvössége…" (EÉ 347,2.3) Ő most is vár!

■ Garai András

Az elmúlt kilenc hónapban evangélikus iskolalelkészek, egyetemi lelkészek írásaival találkozhattatok ezeken a hasábokon. Sorozatunk zárásaként az iskolalelkészi szolgálatát most kezdő Deák László *gondolatait olvashatjátok arról, mit jelent számára Isten áldását közvetíteni. Az, hogy mivel várunk benneteket itt a* Palackposta *rovatban az elkövetkező időszakban, egyelőre maradjon a mi titkunk. Ígérjük, a szeptember 18-ai* Evangélikus Életben *mindenre fény derül.*

PALACKPOSTA

Áldásközvetítés

Tizenegy éve szolgálok evangélikus lelkészként, és ez idő alatt rengetegszer álltam szemben soksok gyülekezettel, Isten áldását közvetítve az életükre. A számomra legemlékezetesebb áldás, amelyet más életére kértem, mégsem egy templomban mondatott ki, hanem teológushallgató koromban egy aluljáróban.

A '90-es évek végén éppen a metróról szálltam le az Örs vezér terén, amikor a tömegben feltűnt egy kedves arcú, de súlyosan mozgássérült, görnyedt hátú fiú. Néztem őt, ahogy dülöngélve, két botja segítségével haladt a sokasággal, és egyre inkább éreztem, hogy oda kellene lépnem, meg kellene érintenem a vállát, áldást kellene kérnem az életére, sőt olyan jó lenne, ha meg is tudnám gyógyítani! Soha nem éreztem előtte ilyesmit, szinte szétfeszített a tűz, hogy mennem kell felé, hogy tenni kellene valamit…

A tömeg egyre távolabb sodort minket egymástól, én imádkoztam érte, és Isten áldását kértem az életére, amíg el nem tűnt a szemem elől.

Az áldás látszólag meghitt, személyes kapcsolat, amelyben mindig csak két szereplő van, s harmadik embernek nincs benne szerepe. A két szereplő az ember, aki Isten áldását kéri, és maga az élő Isten, aki megáldja a hozzáfordulót. Mindez igaz, de örömmel vallom: Isten ajándéka, hogy az áldásnak szinte mindig van egy harmadik szereplője: egy olyan ember, aki közvetíti Isten áldását. Igen, mi, emberek áldást közvetítő eszközei vagyunk Istennek!

Azóta sokszor éreztem már ugyanazt, amit ott az aluljáróban, de ma már tudom, hogy én senkit sem tudok meggyógyítani úgy, mint Jézus Krisztus. Ehelyett gyönyörű szolgálatot kaptam: lelkészként őhozzá vezethetek másokat, ahhoz a Megváltóhoz, aki egyedül segíteni tud; áldásközvetítő lehetek!

Te is tudod ezt, Testvérem? Érezted már azt, hogy mennyire jó lenne nyújtanod a kezed, megérinteni valakit, hogy érezze Isten áldását? Érezted már lelki szenvedőt látva, hogy milyen jó lenne őt Jézus keresztjéhez vezetni, ahol leteheti élete minden szomorúságát? Remélem, igen! Remélem, igen, mert nagy szükség van ma áldást közvetítő emberekre! Legyen minél több ilyen gyülekezeti tag és pedagógus közösségeinkben!

Iskolalelkészi szolgálatom kezdetén, magam előtt látva közel nyolcszáz különböző korú gyermeket, hetven pedagógust és harminc munkatársat, ezt érzem most is: áldásközvetítő lehetek. Szolgálni szeretnék a pedagógusok és a diákok között, mert tudom, hogy sokan hordoznak terheket, sokan rejtik mosoly mögé életük megoldatlan és fájdalmas problémáit. Tudom, hogy nekik – és nekünk mindannyiunknak – Jézus Krisztusra van szükségünk. Erre a feladatra kaptam elhívást, ennek szeretném szentelni egész szolgálatomat, s ezzel szeretnék beállni egy csodálatos sorba, olyan emberek közé, akik Isten áldását kérték, és Isten szeretetét élték mások elé.

■ Deák László

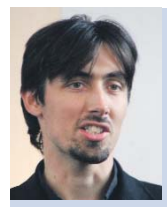

Névjegy: Deák László
2011 augusztusától szolgálok a pestszentlőrinci Sztehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium lelkészeként. Korábban Kaposváron gyülekezeti munkatársként, Hódmezővásárhelyen parókus lelkészként, az elmúlt négy esztendőben pedig Orosházán igazgató lelkészként szolgáltam. A célom egy őszinte, szeretetteljes és modern lelkészi szolgálat megvalósítása a fiatalok között.

OSZTOZÓ

A szeptember nem a nyár vége

Igen, becsöngettek. Még talán rövidnadrágban vagytok, de már hátatokon az iskolatáska. A biciklik pedig már nem a strand előtt, hanem a suli udvarán parkolnak naphosszat. De ki mondta, hogy minden örömtől meg kell fosztanotok magatokat?

Szeptember első néhány hete az élmények felidézésének időszaka. Barátokkal, osztálytársakkal oszthatjátok meg a nyári táborokban, esetleg valamelyik egyházi ifjúsági konferencián vagy a református Csillagponton megtapasztaltakat. Ezt teszi *Koller Eszter* is. A fiatal szerző magyar létére az Amerikai Egyesült Államokban nevelkedett. Tinédzserként döntöttek úgy a szülei, hogy elküldik egy keresztény túlélőtáborba. Az erdőben és a vízben nemcsak az embertelennek tűnő feladatokkal, hanem saját türelmetlenségével is meg kellett küzdenie. Élményeit *A fény az erdőben* című kötetben adta közre. Végigjárhatod a szerzővel az embert próbáló feladatokat, ahogy evez, vagy éppen tűzifát gyűjt a szakadó esőben, és közben próbálja beosztani az elégségesnek jóindulattal sem mondható élelmet. Lassan azonban megtalálja az utat társaihoz – és magához Istenhez is. A Szent Gellért Kiadó

és Nyomda gondozásában megjelent könyv akár egy szeptemberi délután alatt elolvasható.

Ha az olvasás helyett valamelyik mozi klimatizált termét választod, válts jegyet a *Zajháborítók* című filmre! A francia–svéd vígjáték cseppet sem szokványos történetet kínál. Egy skandináv város mindennapjait különleges „bűnbanda" zavarja meg. A posztmodern zenét játszó társaság precízen kitervelt performance előadásokkal sokkolja az északi emberek mindennapjait élő lakosságot. *Amadeus Warnebring* felügyelő ered a banda nyomába, aki nem más, mint egy zenész dinasztia botfülű, így kellő frusztrációval bíró tagja. A történetbe egy apró szerelmi szálat is beleszőtt a forgatókönyvíró, hogy még emészthetőbb legyen a szeptemberi közönségnek.

Amennyiben pedig film helyett a nyári élmények megbeszélését választod, készítsd el az úgynevezett citromos csodát a baráti beszélgetés megédesítése céljából! Két kis doboz tejszínt verj habbá, majd keverj bele két kis pohár tejfölt, nyolc evőkanál porcukrot, két csomag vaníliás cukrot, két citrom reszelt héját és levét. A masszát tedd rétegesen egymásra rakott babapiskóta közé, illetve fölé, és egy éjszakán át pihentesd a hűtőszekrényben. A balatoni élménybeszámoló mellé pompás csemege lesz belőle másnapra. Nincs más dolgunk, mint szép délutánt kívánnunk hozzá!

■ Jenő

Az oldalt szerkesztette: Vitális Judit

Fiatalkori adósságvállalás vagy esély egy jobb életre?

Diákhitel az iskolapadból és a munkahelyi íróasztal mögül nézve

▶ **Tanulmányaink befejeztével, kilépve a nagybetűs életbe örülünk, ha frissen szerzett tudásunkkal olyan munkahelyet találunk, ahol hosszabb távon dolgozhatunk. Sokan vannak azonban, akik a szokásos izgalmak mellett foglalkozhatnak azzal a kérdéssel is: ha előbb szereztek hitelt, mint diplomát, lesz-e esélyük jobb körülmények között élni?**

De mi is az a diákhitel?
2001-ben a Magyar Köztársaság Kormánya az akkor érvényben lévő Felsőoktatási Fejlesztési Program keretein belül megalapította a Diákhitel Központot, mely állami tulajdonba került – és maradt is. A tíz évvel ezelőtti hallgatói támogatási rendszer kiegészítésére az akkori kormány döntése értelmében azért volt szükség, mert a felsőoktatáshoz való elérhetőbb hozzáférésre úgy tekintettek, mint az esélyteremtés elengedhetetlen eszközére.

A megalakulás utáni első tanulmányi félévben több mint hetvenezer hallgató részesült az általa választott önsegélyezési formában, mely közel 7,1 milliárd forintnyi kifizetést jelentett. A 2010. év végére a diákhitelt felvevő hallgatók száma meghaladta a háromszáznégyezer főt, így a diákhitelként kifizetett összeg 2001 óta 21,949 milliárd forintra rúgott. (Forrás: *www.diakhitel.hu.*)

A diákévek alatt igényelhető kölcsön könnyen hozzáférhető, hiszen felvételét nem kötik rendszeres jövedelemhez, nincs szükség sem kezesre, sem fedezetre. A hitelbírálat fogalma ennél a hitelrendszernél nem létezik, és azt sem kell igazolni, mire fordították a felvett kölcsönt.

Diákhitelre jogosult lehet mindenki, aki államilag támogatott vagy költségtérítéses képzésben vesz részt, függetlenül attól, hogy nappali, esti, levelező vagy távoktatásos tagozaton végzi-e tanulmányait. Az a magyar állampolgár (vagy menekültként elismert vagy letelepedési/bevándorlási engedéllyel rendelkező természetes személy), aki felsőoktatási intézményben tanul, még nem töltötte be negyvenedik életévét, rendelkezik érvényes hallgatói jogviszonnyal, és az adott képzési időszakra bejelentkezett, kérheti saját maga számára a diákhitel folyósítását.

A Diákhitel Központ – felvevője döntése nyomán – félévente egy összegben vagy havi rendszerességgel utalja a kölcsönt a jogosult bankszámlájára.

A diákhitelt tíz tanulmányi félévre lehet felvenni, a 2010/2011-es tanévben az államilag támogatott képzésben résztvevők havi tizenöt-, huszonegy-, huszonöt-, harminc- vagy negyvenezer forintot igényelhettek.

A tanulmányok folytatása alatt sem kamatot, sem tőketörlesztést nem kell fizetni, előtörlesztésre azonban lehetőség van, mely során közvetlenül a tőketartozás csökken. A havi törlesztőrészlet mértéke évről évre változhat, így a futamidő sincs előre rögzítve. Törleszteni a hallgatói jogviszony megszűnése után kell a hitelt felvevők anyagi lehetőségeihez igazodva, jövedelemarányosan.

Mit mérlegeljünk?
A fenti, első olvasatra kedvező feltételeket látva azt gondolhatjuk, a Diákhitel Központról szóló 86/2006. (IV. 12.) kormányrendelet eleget tett a tőle elvártaknak: „A hallgatói hitelrendszer célja, hogy minden fiatal számára esélyt teremtsen a felsőoktatásban való részvételre, függetlenül az egyén, illetve családja anyagi teherviselő képességétől…"

A Diákhitel Központ tízéves fennállása óta figyelemmel kíséri a hitelfelvételi hajlandóságot, mely tulajdonképpen a hitelfelvételi arányt fejezi ki. A számok alapján egyértelműen kimutatható, hogy „a kedvezőtlenebb gazdasági helyzetű (Békés, Jász-Nagykun-Szolnok, Somogy és Szabolcs-Szatmár-Bereg) megyék között találjuk a legmagasabb hitelfelvételi arányokat, míg a relatíve kedvező helyzetben lévő megyékben (és Budapesten) inkább alacsonyabb a hitelfelvételi arány".

Alapvetően felmerül azonban a kérdés, megéri-e és főleg mikor éri meg felvenni a diákhitelt.

Amennyiben a tanulmányok finanszírozásához nem áll rendelkezésre a megfelelő anyagi háttér, mérlegre kell tennünk, mekkora összeg diákhitelből történő felvétele jelenthet megoldást a pénzügyi gondokra. Főiskolai, egyetemi képzés finanszírozására megoldást jelenthet akár a nyári időszakban, akár a tanév közben vállalt (teljes vagy részmunkaidős) diákmunka. Korábbi képesítésektől, nyelvtudástól vagy (akár főállású) munkahellyel való rendelkezéstől függően lehetőség van a tanulmányi költségek hitel nélküli finanszírozására, így a kölcsön mértéke előre könnyebben tervezhető, kiszámítható.

„Ideális" esetben a diákhitel adta előnyökkel azon nehezebb körülmények közül érkező fiatalok kényszerülnek élni, akiknek valóban nincs más esélyük felsőoktatási intézményben való képesítés megszerzésére, mert családjuk nem tudja vállalni taníttatásukat, vagy életkörülményeikből adódóan egyedül kényszerülnek megoldani ilyen jellegű gondjaikat. A Magyar Gallup Intézet 2002-es felmérése szerint az addig diákhitelt felvevő hallgatók mindössze 26%-ának volt gyakran (vagy szinte minden hónapban) anyagi problémája, miközben 39%-uknál anyagi gond ritkán, 35%-uknál pedig még egyáltalán nem fordult elő.

A tanulmányok előtt állva gyors segítséget jelenthet a felvétel, ám pontosan tudnunk kell, hogy mire számíthatunk. A kamat mértékét a kormányrendeletben foglaltak szerint állapítják meg, késedelmes fizetés esetén ugyanúgy késedelmi kamatot számítanak fel, mint bármely más hitelkonstrukció esetében.

A jövedelemarányos visszafizetési lehetőség a katedrával szemben ülve még előnynek számít, ugyanakkor napjainkban az elhelyezkedés – főleg a végzettségnek megfelelően – korántsem könnyű feladat. Csupán alacsony jövedelem szerzése esetén a minimális törlesztőrészlet is alacsony lehet, így a tőketörlesztés mértéke is minimális, miközben a kamatokat fizetik vissza, tovább növelve a hitelállományt.

A hallgatói évek alatt előre gondolkodva érdemes a diákhitelt igénylőknek élniük az előtörlesztés adta lehetőséggel, hiszen annak nincsen semmilyen költsége, miközben kizárólag a tőketartozás csökken.

A nyugat-európai felsőoktatási rendszerek előnyeit látva felvázolódik egy kép, amely szerint itthon sem muszáj a felsőoktatásnak kizárólag a kemény, megfeszített tanulásról, verejtékes diplomaszerzési munkáról szólnia. A hallgatók utazhatnak, diákéletük kalanddal, tartalommal telhet meg, miközben világot láthatnak. Bár a diákhitel felvételét fontolgatva ösztönző lehet a tudat, hogy mindezek elérhető közelségbe kerülhetnek, ám – ha előbb nem is – a tanulmányok befejeztével, a munkahelyi íróasztal mögött ülve a törlesztőrészleteket és a futamidő-lehetőségeket számolgatva döbbenhet rá igazán az ember, hogy a diákhitel nem szociális juttatási csomag, hanem az egyenlő esélyek megteremtésének elősegítését szorgalmazó hitelkonstrukció…

■ Pajkos Anikó

A vállalkozás bátorságától a pénz szerelméig

Interjú dr. Illéssy Jánossal

A nagy kérdés, melyet fel kell tennünk, nem az, hogy „Uram, mit akarsz, mit tegyek a pénzemmel?”, hanem hogy „Uram, mit akarsz, mit tegyek a pénzeddel?” – vallja *dr. Illéssy János,* az emberek, köztük a keresztények birtokláshoz való viszonyának helyes alapokra helyezését célul kitűző Keresztyén Vezetők és Üzletemberek Társaságának (Keve) elnöke.

– Mi a célja az Önök társaságának?

– A nyolcvanas évek végén, a kilencvenes évek elején formálódott a szervezet, amikor a rendszerváltozás első hullámait éltük, és sokan úgy gondolták, hogy ennek egy lelki megújulással is együtt kellene járnia. Különösen a gazdasági életben, hiszen a szabad piacgazdálkodás, a vállalkozások elszaporodása jellemezte ezt a korszakot anélkül, hogy léteztek volna az etikai döntéseket megalapozó ismeretek. A társaság küldetése az, hogy a Bibliának a vezetésre és az üzleti életre vonatkozó tanításait bemutassa. Azt szeretnénk elérni, hogy akik Istent követő emberek, ismerjék ezeket a tanításokat, és azt is szeretnénk, hogy sokan ismerjék meg Jézus Krisztust a Keve Társaság tevékenysége által. Tagjaink nem kizárólag pénzemberek. A tagság egyetlen feltétele, hogy elfogadják az *Apostoli hitvallást* és azt, hogy mi missziói szervezet vagyunk. A szervezet felekezetközi, például a vezetőség hét tagja öt felekezethez tartozik. Szeretünk mindenkivel kapcsolatot kialakítani, aki bibliai alapra építi az életét. Nincs sok tagunk, kevesebb mint százan vagyunk. A hatásunk, reméljük, sokkal nagyobb.

– Milyen munkaágaik vannak?

– Évente két-három alkalommal kifejezetten felső vezetőknek üzleti reggelit rendezünk, és különösen fontosnak tartjuk, hogy jöjjenek olyanok, akik még nem ismerik a Bibliát. Szolgálati águnk, a *Trinity Forum* – még nem kapott magyar nevet – egy hétvégi fórumbeszélgetés, melynek során nagyszerű tananyag segítségével foglalkozunk olyan mély gondolatokkal, melyekre a hétköznapokban nincs idő. *Monday Manna* címmel heti útravalót terjesztünk. Nemrégiben elindítottuk a *Crown Financial Ministries* szolgálatot, amely kifejezetten a pénzzel foglalkozó bibliai tanításokat igyekszik közelebb vinni Istent ismerő és nem ismerő emberekhez egyaránt. Vannak kiadványaink, filmjeink, előadásokat szervezünk szerte az országban, és mindenhová elmegyünk, ahová meghívnak.

– Feltételezem, hogy a nevükben nem véletlenül nem szerepel a vállalkozó *szó. Talán túl sok negatív jelentés párosul hozzá?*

– Igen, pedig a vállalkozás valójában nagyon is pozitív tartalmat rejt. Kockázatot jelent. Van egy kiadványunk, *Az élet vállalkozása* a címe. Ez nemcsak üzleti, hanem általánosabb értelemben is értendő. Egy bizonytalan világban szeretnénk biztonságot találni, jó döntéseket hozni. Szellemiekben és talán anyagiakban is többre jutni.

– Egy keresztény is odaférhet, ahol a fontos döntéseket meghozzák, ahol sok pénz forog?

– Nagyon sok sztereotip gondolat van az emberek fejében, például sokan gondolják, hogy a keresztény élet nem igazán fér össze a pénzügyekkel, a tulajdonlással. De hogyha a Bibliát megfigyeljük, állíthatom, hogy ez nem állja meg a helyét. Ha csak a teremtéstörténetet nézzük: Isten két nagy intézményt adott az embernek – és tudjuk, akkor a világ még tökéletes volt –, ez a két nagy intézmény a család és a munka. Isten a munkát a paradicsomban teremtette!

– Kérem, mondjon pár szót önmagáról is!

– Villamosmérnökként végeztem a műszaki egyetemen, onnan kanyarodtam az üzleti élet felé. Magyarországon és az Egyesült Államokban tanultam, közgazdának tartom magam, jelenleg pénzügyet tanítok, és tanácsadással foglalkozom. De ezeknél fontosabb, hogy vallom: újjászületett keresztény vagyok, mindenféle érdem nélkül. Piliscsabán élünk feleségemmel, három gyermekünk van. Egy budakalászi evangéliumi közösségbe járunk, ahol presbiter is lehetek. A Keve Társasággal 1998-ban kerültem kapcsolatba. Istennek csodálatos az elrendelése, hogy hogyan von be a munkába arra érdemteleneket is.

– Nem félő, hogy a keresztények, ha sokat foglalkoznak a pénzzel, függeni kezdenek tőle?

– A pénz – mint univerzális eszköz – valóban rendkívül alkalmas arra, hogy átvegye Isten szerepét, és bálványozzuk. De nem maga a pénz a hibás, hanem a pénz szerelme, ahogy a Biblia is fogalmaz. Nem a pénzügyi szakmával van baj, hanem ha visszaélünk vele. Nem a pénzügyi ismeretek károsak, sőt a pénzügyek nem ismerésével sokkal nagyobb baj van. Az igazi gond, ha a pénz odafurakszik Isten helyére. Ezért őszintén kell beszélni. Feladatomnak tekintem társaimmal együtt, hogy Istennek a tulajdonlásra vonatkozó kijelentéseit megismertessem az egyénekkel, a családokkal, az egyházakkal. Ez különösen időszerű most, amikor a gazdasági válságnak valamilyen fázisában vagyunk. Amikor ennyi egyén és család kerül nehéz helyzetbe, részben azért, mert nem ismerte, hogy Isten mit tanít a pénzről, az adakozásról, az adósságról, a jó döntésekről. A sáfárság tanítása csodálatos. El kell fogadni, hogy Isten ránk bízott dolgokat, és ezen a földön minden az övé. A pénztárcánk is az övé. A nagy kérdés nem az, hogy „Uram, mit akarsz, mit tegyek a pénzemmel?”, pedig milyen jó lenne, ha sokan akár csak eddig is eljutnának, hanem a nagy kérdés annak, aki a Bibliát ismeri, úgy szól, hogy „Uram, mit akarsz, mit tegyek a pénzeddel?”. Ezt a tanítást szeretnénk különböző formákban terjeszteni, ez a célja a Keresztyén Vezetők és Üzletemberek Társaságának.

■ Szegfű Katalin

Önkéntesség és bizalom

Idén sok szó esik az önkéntességről, az önkéntes munkáról. Egyházi, civil szervezeti és állami felhívások biztatnak önkéntes munkavégzésre, ami annyit jelent, hogy szükség van olyanokra, akik fizetség nélkül, önszántukból dolgoznak valamilyen hasznos és jó cél érdekében. Szemétgyűjtés parkokban, árvízvédelmi munkák, a vörösiszap okozta szennyeződés eltávolítása – ezek azok a munkák, amelyek kétségtelenül hasznosak, és mindenki tiszteli azokat, akik ezt vállalják.

Ugyanakkor azt is meg kell állapítani, hogy az önkéntes munkavégzés engedelmességet is kíván azok iránt, akik azt foglalkozásszerűen irányítják. Ennek jellemző példája az önkéntes katonai szolgálat, ahol az önkénteseket mindig hozzáértő, a katonai szolgálat részleteit pontosan ismerő parancsnokoknak rendelik alá. Az önkéntesség ugyanis általában nem jár az adott területre vonatkozó szaktudással és ismeretekkel. Az önkéntes munka voltaképpen mindig egyfajta alárendeltség, engedelmeskedés, és így az önkéntes munkát végzők iránti bizalom csak arra terjed ki, hogy munkájukat lelkiismeretesen, de az irányításnak teljesen megfelelően végzik.

Ezek szerint önkéntesen csak annyiban végezhet valaki munkát a saját feje után, amennyiben az beleillik a kiadott parancs keretei közé. Mit kezdjünk akkor az önkéntes egyházi szolgálatokkal? Hiszen azok az egyházi tisztségviselők, akik nem alkalmazottai az egyháznak – elsősorban a presbiterek és az egyházközségi gondnokok, akik az egyház részéről rendszerint semmiféle juttatásban nem részesülnek –, önkéntes munkások, felettesüknek nem a lelkipásztort tekinthetik, hanem legfeljebb a presbitérium testületét, amely megint csak önkéntesekből áll.

Egészen konkrétan: honnan kapja a presbiter és az egész presbitérium az iránymutatást arra, hogy munkáját milyen területen, hogyan, meddig végezze? Erre a kérdésre a következő válasz adható:

1. A presbiterek és a presbitérium parancsoló ura és gazdája maga az Úristen, munkájára nézve az eligazítást tőle kell, hogy kapja.

2. Azok az egymást segítő kommunikációs eszközök, amelyeken keresztül az eligazítás eljut a presbiterekhez: az Ige, a hitvallásaink és a bizonyságtevő testvérek – elsősorban a lelkipásztor – szava.

3. Ezeket a kommunikációs eszközöket a presbiternek mind fel kell használnia, ha tájékozódni akar önként vállalt szolgálatának területéről és módszereiről. A presbiteri szövetség emiatt szorgalmazza a presbiterképzést bibliaiskolák, egyházismereti és egyháztörténeti előadások, gyülekezetépítési módszerek ismertetése, hitvallásaink közös tanulmányozása formájában.

4. Az önkéntes szolgálat iránti bizalom annál nagyobb, minél inkább kiviláglik, hogy a presbiter ismeri Ura akaratát szolgálatára nézve, és különösen, ha hűsége és munkájának pozitív eredménye is nyilvánvalóvá válik. Erre kell minden presbiternek törekednie.

5. A parancsoló Úrral folyamatos kapcsolatban kell lennie igeolvasás, napi csendesség útján, hogy megtudja, mi a napi teendője, elkérje az iránymutatást a felvetődő problémákban, és azt is megtudakolja, meddig van szükség a szolgálatára, nehogy saját büszkesége akadályozza meg abban, hogy a már nem rá bízott feladatot továbbra is vállalja.

Adja Isten, hogy a presbiterek önkéntes szolgálata iránti bizalom a fentiek alapján erősödjék meg kölcsönösen a presbitériumokban, a presbiterek és a lelkipásztor között, a gyülekezetekben, sőt az egész társadalomban.

■ SzS

Megjelent a Magyar Református Presbiteri Szövetség Presbiter című folyóiratának 2011. július–augusztusi számában.

Rejtő Mária száz éve, 1911. augusztus 22-én született Szegeden, és 1995. július 17-én hunyt el Budapesten. Az alábbi megemlékezés a Biblia és Gyülekezet (a Biblia Szövetség folyóirata) 1995/3. számában jelent meg róla.

In memoriam Rejtő Mária

„Úgy ment el, mint akiért nem tudunk könnyet ejteni – csak hálát adni, hogy közöttünk lehetett. Hazaért!” – írta levelében *Végh Tamás Mária* nénire emlékezve.

Igen, hálát adunk egy életért, amely Jézus Krisztust hirdette: mint Urat! A szegedi evangélikus temetőben, ravatala mellett felolvasott igeszakasz a 2Kor 4,5 volt: *„Mert nem magunkat prédikáljuk, hanem az Úr Jézus Krisztust.”* (Károli-fordítás) Ez volt az az ige, amit a kórházban utoljára hallhattam az ajkáról. Sok mindenre nem reagált már akkor, amikor ott fölkerestem, de ezt az igét együtt mondta velem!

Isten már nyolcéves korában fölkeltette szívében a menny felé vágyódást. Ő maga ezt írta erről: „Gyermekkoromtól körülbelül tizennégy éven át, huszonkét éves koromig próbáltam a törvény alapján, becsületesen, tisztán élni, de a szívem mélyében mindig újra felbukkantak a rossz gondolatok, indulatok, a büszkeség és szeretetlenség.”

Az Úr, aki kegyelmével vonzotta, akkor készítette el azután a döntés idejét Rejtő Mária számára, amikor pályadíjnyertesen, a doktorátusra készen, kitűnő bölcsészdiplomával a német követségre készült. Nem ment a német követségre, s veszni hagyta a kínálkozó karrier lehetőségét, mert *Rosenberg* írását *(A huszadik évszázad mítosza)* olvasva egyszerre világosan látta, hogy kicsoda *Hitler…*

Odafordult az Úr Jézushoz. Urunk pedig úgy vette őt kézbe, hogy egy nagyon súlyos betegség (szívbelhártya-gyulladás) kényszerítő csendjében szembesítette a saját szíve mélyén ágaskodó bűn szörnyűségével, de azzal is: „Isten ítélete szent Fián az én ítéletem is volt.” És rendelt mellé olyan embereket, akik hirdették neki Jézus Krisztusban „Isten hatalmas szeretetét”. „Lehullt a teher az álarccal együtt”, és innentől kezdődött az, amit Mária néni életében mi úgy láthattunk, hogy arról Pál apostol vallomása juthat eszünkbe: *„…azt, ami nekem nyereség volt, kárnak ítéltem a Krisztusért.”* (Fil 3,7)

Az egyetemen dolgozott Szegeden – és az Úrnak szolgált. A bölcsészdiploma mellé megszerezte a közgazdaságit is – és vállalta, hogy Rozsnyóra menjen tanítani. Amikor az új csehszlovák hatalom kiutasította őket Rozsnyóról 1945-ben, *Túróczy Zoltán* püspök Nyíregyházán adott neki munkát az evangélikus leánygimnáziumban: ott tanított 1948-ig. Az államosításkor megírta *Ortutay* kultuszminiszternek, hogy lemond tanári állásáról, mert Jézus Krisztus evangéliumával akar szolgálni. Így került az evangélikus evangélizáció munkájának sodrába. Túróczy püspök ösztönzésére a lelkészvizsgát is vállalta.

Amikor 1952–53-ban szétszórták az evangélizáció munkásait, Rejtő Mária rövid időre *Dezséry* püspök mellett kapott beosztást a Deák téren. De nagyon hamar kiderült, hogy a pártállami nyomásnak behódoló püspök és az Úr szolgálóleánya más úton jár… Kántornak ment el ekkor, Sárszentlőrincre, ahová *Csepregi Béláék* kerültek, és így találta meg a lehetőségét annak, hogyan szolgáljon továbbra is az Úrnak. Ápolásra szoruló édesanyjával a hatvanas évek elején költözött Budapestre.

Édesanyja halála után, a hatvanas évek második felében lett egyre kiterjedtebb Mária néni szolgálata. Az Úr arra indította, hogy megkeresse és gondozza a hívők kicsiny „szigeteit” (Ézs 51,5), és fölkaroljon elesett embereket. Otthona rendszeres bibliaórák helye volt. Rengeteg evangéliumi könyvet fordított le. Evangélizációk és csendeshetek szolgálataiban hirdette sok helyen, különböző hívő közösségekben, evangélikus és református gyülekezetekben Jézus Krisztust mint Urát, az elveszettek Megváltóját, a megkötözöttek Szabadítóját. Az 1980-as években újra kapott „hivatalosan” is szolgálatokat az evangélikus egyházban, az Evangélikus Lelki Segélyszolgálat (előbb AEESZ) iszákosmentő missziójában. Úgy szolgált, hogy az Úrra tekintett és az Úrra mutatott: „Engedjem Őt cselekedni, ne ártsam bele magam ügyködésemmel… Megkötözött emberen én nem tudok segíteni, csak az Úr Jézus győzelme!” S a szinte fáradhatatlannak látszó szolgálatkészség mélyén szívében ez égett: „Istennek sokkal fontosabb, hogy mennyire vagyok vele közösségben, mint hogy mit csinálok… Minden veszhet, csak a vele való közösség nem!”

A kegyelem bizonyosságával megajándékozott, céltudatos élet szemléltető példáját adta elénk Urunk Rejtő Mária néniben. *„Az igaznak az emlékezete áldott”* (Péld 10,7), mert a megigazító Istent hirdeti áldásul számunkra. (…)

Befejezésül ismét hadd idézzek a megemlékezés elején említett levélből: „Áldott élete elkötelezés is! A magunk helyén, a nekünk adatott kegyelmi ajándékokkal világítsunk mindhalálig, fáradhatatlanul munkálkodva azért az országért, amelyben – Jézus áldozatáért – örök otthonunk van.”

■ Adámi László

Elbúcsúzott kaposvári gyülekezetétől a püspökké lett esperes

Elbúcsúzott kaposvári evangélikus gyülekezetének tagjaitól *Szemerei János,* valamint a gyülekezet hatodévese, *Adámi Mária,* aki püspöki titkárként marad a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület lelkészi vezetője mellett Győrben. Különleges és egészen bensőséges alkalmon vehettek részt mindazok, akik augusztus 28-án, vasárnap délelőtt elzarándokoltak az evangélikusok lelki hajlékába. A megtelt templom padsoraiban ott ült az egykori hűséges konfirmandus, a boldog házaspár és az itt megkeresztelt apró kisgyermek is.

Mindenki azért jött, hogy búcsúzzon, és hálát adjon Istennek a sok kedves, bátorító vagy épp vigasztaló szóért, amelyet a tizenhét éven át Kaposváron szolgált lelkésztől kapott.

Szemerei János így kezdte igehirdetését: *„Én ültettem, Apollós öntözte, de a növekedést az Isten adta. Úgyhogy az sem számít, aki ültet, az sem, aki öntöz, hanem csak Isten, aki a növekedést adja.”* (1Kor 3,6–7)

FOTÓ: HRICÓ IVÁN

Az ige kapcsán a püspök visszaemlékezett elődje, *Dubovay Géza* több évtizedes, hűséges kaposvári szolgálatára, valamint bátorította a gyülekezetet a jövőbe vetett bizalom megtapasztalására, hiszen Isten kezében van a gyülekezet sorsa, ő fogja adni a növekedést, a megerősödést.

Az istentisztelet után a kaposvári gyülekezet nevében *dr. Horváth József* felügyelő köszönt el Szemerei Jánostól, akinek *Kovács Péter* másodfelügyelő adta át a gyülekezeti tagok ajándékát – egy, a templom ajtaját ábrázoló domborművet, *Gera Katalin* munkáját.

A Kaposvári Evangélikus Kórus nevében *Vönöczky Gábor* búcsúzott, és ajándékként egy pásztorbotot nyújtott át a dunántúli evangélikusok új püspökének.

A gyülekezet végül elbúcsúzott tavalyi hatodévesétől, Adámi Máriától, és e sorok írójának személyében köszöntötte új lelkészét, Isten áldását kérve a munkájukra.

Az istentisztelet után szeretetvendégségre került sor, ahol a szépen megterített asztalok mellett a kaposvári ifjúság búcsúztatta énekszóval szeretett lelkészét.

■ Pongrácz Máté

Istentiszteleti rend • 2011. szeptember 4.

Szentháromság ünnepe után 11. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.
Lekció: Lk 18,9–14; 1Kor 15,1–10. Alapige: Jer 9,22–23. Énekek: 456., 402.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv., tanévnyitó) Bence Imre; du. 6. Balicza Iván; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyer, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv., családi, tanévnyitó) Smidéliusz Gábor; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 10. (családi) Pelikán András; de. 11. (úrv.) Pelikán András; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. fél 10. (családi) Bolba Márta; de. 11. (úrv., énekes liturgia) Bolba Márta; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. (úrv.) Benkóczy Péter; **Kerepesi út 69.** de. 8. (úrv.) Tamásy Tamás; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpád; de. fél 10. (úrv., családi, tanévnyitó) Kovács Viktor; de. fél 11. (úrv.) dr. Blázy Árpád; du. 6. Kovács Viktor; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Blázy Árpádné; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; de. negyed 12. (családi, tanévnyitó) Bencéné Szabó Márta; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv., tanévnyitó) Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Fóti út 73. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv., tanévnyitó) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. (úrv.) Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (úrv.) Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Kovács Áron; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Kovács Áron; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Deák László; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) Deák László; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Győri Gábor; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Győri Gábor; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. dr. Lacknerné Puskás Sára; **Názáret-templom, Mátraszentimre-Bagolyirtás (Jókai u. 7–9.)** de. fél 12.

Összeállította: Boda Zsuzsa

Elhunyt Eugene A. Nida

A dinamikus vagy más néven funkcionális ekvivalencia elméletének megalkotója, a bibliafordítás modern kori atyja augusztus 25-én, életének 96. évében tért meg Teremtőjéhez. *Nida* nevéhez köthető az 1960-as években kidolgozott, majd a Bibliatársulatok Világszövetségének (United Bible Societies, UBS) égisze alatt elkészített sok száz bibliafordítás révén elterjedt bibliafordítási elv, az értelmi megfeleltetést szem előtt tartó dinamikus vagy funkcionális ekvivalencia.

Ennek az a felismerés a lényege, hogy két nyelv sohasem lehet azonos a nyelvtannak és a szavak jelentéseinek a szintjén, ezért nem lehet mechanikusan szavakat szavakkal fordítani, hanem csak az eredeti szövegből megértett jelentést lehet átültetni az új nyelvre, mégpedig az eredeti szöveg formai jellegzetességeitől függetlenül. Nida célja ennek az elméletnek a megalkotásával az volt, hogy a Biblia minden ember számára érthető legyen, azok számára is, akiknek nem áll a rendelkezésükre külön bibliamagyarázat, kommentár vagy lelkészi segítség.

Szintén az ő nevéhez fűződik az angol nyelvű bibliafordítások közül a *Good News Bible,* majd később a *Contemporary English Version,* de közvetett módon – mint elméleti szakember és az Amerikai Bibliatársulat fordítási igazgatója – sok száz fordítás megszületésénél bábáskodott.

Nida magyarországi kötődése, hogy a UBS fordítói konzultánsaként részt vett az 1975-ben megjelent protestáns új fordítású Biblia elkészítésének munkafolyamatában is.

■ P. O.

Bibliai jelenetek japán papíron

Százöt éve született Borsos Miklós

Borsos Miklós halála után felesége Tihanyban egy nagy csomagra lelt férje hagyatékának rendezésénél. A csomag pedig hetvenhét bibliai tematikájú rajzot tartalmazott, amelyek nagyon különleges japán papírra készültek. Ezt a hetvenhét alkotásból álló rajzsorozatot ma egy helyen láthatja az utókor Győrben.

Borsos Miklós legtöbbünk tudatában mint szobrász él; bizonyára sokan ismerik magyar poétáinkról és művészeinkről készült portréit: *Janus Pannonius* pécsi szobrát, *Liszt Ferenc* szekszárdi és *Fekete István* ajkai mellszobrát, *Petőfi Sándor* dunaszekcsői reliefét vagy éppenséggel a „0” kilométerkőt a budapesti Clark Ádám téren.

A százöt esztendővel ezelőtt, augusztus 13-án született Borsosról kevesen tudják, hogy mennyire mélyen foglalkozott az emberi lét általános kérdéseivel. A japán merített papíron, kínai tussal, barna diópáccal készített rajzok a bibliai teremtéstörténettől indulva végigvezetik a szemlélőt az *Ó-* és *Újszövetség* emlékezetes történetein. Ezek megismeréséért érdemes elutazni Győrbe!

Borsos Erdélyben, Nagyszebenben látta meg a napvilágot, családja a román betörés elől menekült Győrbe. Miklós a bencések gimnáziumában végezte tanulmányait, közben művészeti órákat is vett a helybéli festőktől. A tanulást félbeszakítva aztán apja műhelyében aranyművesként dolgozott, 1940-ig vésnöki munkákból élt.

1925-ben állította ki rajzait, majd rézkarcokat is kezdett készíteni, de közben már festőnek készült. 1941-ben a Tamás Galériában rendezett tárlata feltűnően nagy sikert aratott. Utazott, bejárta Erdélyt, Olaszországot, Dél-Franciaországot. Tanulmányait a Magyar Képzőművészeti Főiskolán folytatta.

1943-tól a nyarakat a Balaton mellett, Tihanyban töltötte. A pannon táj rendkívüli hatással volt rá, mondhatni művészetének fő ihletőjévé vált.

A háború után, a fővárosba költözve vált ismertté. A Szépirodalmi Kiadó megbízásából könyveket illusztrált, és éremművészettel is foglalkozott, megörökítve neves kortársait. Oktatott a Magyar Iparművészeti, illetve a Képzőművészeti Főiskolán, mindemellett számos tanulmányutat tett: eljutott Olaszországba, Angliába, Görögországba.

1973-ban súlyos szívműtéten esett át, a kőfaragásról le kellett mondania.

Életében számos elismerésben részesült alkotó munkásságáért: megkapta – többek között – a Munkácsy-, a Kossuth- és a Ferenczy Béni-díjat. Még életében megnyílt önálló állandó múzeuma a győri Káptalandombon.

A kiváló művész a rendszerváltoztatás zajos napjaiban távozott csendben az élők sorából; felesége nem sokra rá követte őt, s mivel gyermekük nem volt, Borsos Miklós emlékének ápolása a szellemi utódokra marad.

A 20. századi magyar szobrászat jeles alakjának életművét nemcsak itthon, hanem határainkon túl is méltón őrzik. 1993 óta a gyergyócsomafalvi Borsos Miklós Művészetéért Alapítvány, valamint a Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ évről évre megrendezi a Kárpát-medencei Borsos Miklós Alkotótábort. Csomafalván pedig – a tehetségkutatás és gondozás műhelyeként – fenntartják emlékházát, hogy tudatosítsák Borsos életművének szellemi, erkölcsi, művészi értékeit, s hogy ezek megtartó és termékenyítő erőként hassanak. Tavaly ősszel pedig szobrot is állítottak a művésznek a településen.

A damaszkuszi úton

■ – kerecsényi –

Egyszerűségből gyúrva

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

Az elmúlt pár hétben az informatikai és üzleti világ különféle területeiről érkező hírek középpontjában egyazon cég állt: az Apple. A kezdetben csupán számítógépeiről ismert cég az iPod nevű zenelejátszójával (és iTunes nevű zeneáruházával), majd iPhone nevű csúcstelefonjával, illetve iPad nevű táblagépével ért olyan szédítő piaci magasságokba, hogy egy kis időre az Egyesült Államok minden más vállalatát megelőzte az ottani tőzsdéken, és azóta is csak az amerikai olajipari óriáscég, az Exxon került ismét elé.

Az Apple az a cég, amely senkit sem hagy hidegen. Vagy rajonganak érte, vagy utálják, de jellemzően más vállalatok termékeivel kapcsolatban nem lehet hallani arról, hogy egyesek napokat töltsenek egy bolt bejárata előtt várva, csak hogy az új fejlesztések legelső darabjait a kezükbe vehessék. Az Apple termékek tervezőinek ugyanis a legnagyobb felhasználói élmény elérése a céljuk, és ezt gyakorlatilag olyan tökélyre fejlesztették, hogy mindenki őket másolja. Legalábbis szerintük. De egy német bíróság ítélete szerint is, amely megtiltotta Németországban az iPadre kísértetiesen hasonlító Samsung táblagépek árusítását. A per hírére az internetet is ellepték a különböző fotók, amelyek a konkurens technológiáknak az Apple termékek megjelenése előtti és utáni változatait *(képünkön)* mutatták, jól érzékeltetve a cég dizájnereinek hatását.

A cég tervezési elveire a praktikus egyszerűség a leghelyénvalóbb elnevezés. Hordozható számítógépeik házának kialakítása a legegyszerűbb geometriai formákat követi, ugyanakkor notebookjaik billentyűzete vi-

lágít, így sötétben is könnyű használni. (Ha netán esti filmnézés közben egy bejövő e-mailre kell gyorsan válaszolnunk, még a lámpát sem kell felkapcsolni hozzá.) Érintőképernyős táblagépük pedig a tartalomfogyasztásban hozott jelentős változást, ugyanis az iPadre optimalizált újságok és weboldalak a legegyszerűbb kézmozdulatok révén „kelnek életre” (lapunknak a Digitalstand által kínált változatát is ilyen gépen demonstrálja a cég menedzsere).

A cég működésének szálai egészen az elmúlt hétig *Steve Jobs* kezében futottak össze, aki a vállalat egyik alapítója volt még a nyolcvanas években. Egyesek igazi diktátornak tartják, mások az eddigi legkiválóbb előadók egyikének – erről könyv is jelent meg –, és az vitathatatlan is, hogy közreműködése annyira átalakította a számítástechnikát, amennyire átformálta mindennapi életünket maga a számítástechnika. Ehhez persze az is kellett, hogy a Microsoft előretörése idején kirúgják őt a saját – hullámvölgyben lévő – cégétől, hogy a nagy újrakezdés után a világ legjobb animációs filmjeit gyártó Pixar tulajdonosa legyen, valamint a NeXT számítógépek kifejlesztése révén technológiai alapot teremtsen az Apple reneszánsza számára.

A nemrég leköszönt elnök-vezérigazgató leghíresebb beszédének a Stanford Egyetem végzősei előtt 2005-ben tartott szónoklatát tartják *(http://bit.ly/steve-jobs-beszede)*, amely rendkívüli szakmai karrierjének küzdelmeiből és megpróbáltatásaiból is feltár párat. Annyit mindenképpen, hogy motiváló erőként hasson mindennapi munkánk jobb elvégzésére. Nem kell azonban a világ egyik legnagyobb cégét vezetnünk ahhoz, hogy tudjuk, az emberekre való figyelés, valós igényeik meghallgatása a mindennapi életben is segíti küldetésünk teljesítését.

■ Nagy Bence

Gospelfesztivál „térfélcserével”

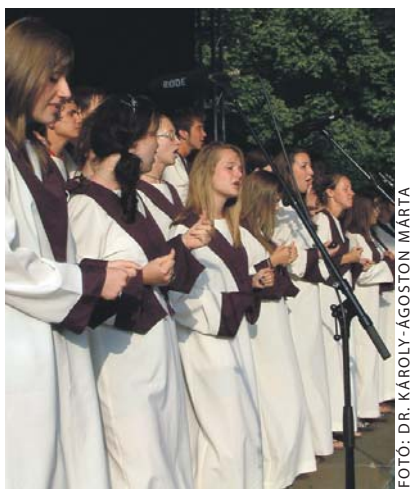
FOTÓ: DR. KÁROLY-ÁGOSTON MÁRTA

A XI. nemzetközi gospelfesztiválnak ez évben is Solymár adott otthont. A hétórányi, Istent dicsőítő zenei élménnyel a helyi sportpálya szabadtéri színpadán szolgáltak az elmúlt szombaton a válogatott – magyarországi (Vác, Miskolc, Budapest, Csákvár) és határon túli – fellépők. Idén a külföldi előadók Kárpátaljáról *(Credo)*, Lengyelországból *(Sienna Gospel)* és Dél-Afrikából *(Mary Ann)* érkeztek. A rendezvényt záró produkciónak a katasztrófavédelmi szakemberek által kiadott viharjelzés miatt váratlanul be kellett költöznie a fedett sportcsarnokba. *Bolyki Balázs* és csapata, a Bolyki soul- és gospelkórus szépen vette az akadályt – hangosítás és zenei kíséret nélkül is bezengték a teret, és a dübörgő vastaps sem maradt el. *(A rendezvényről bővebben következő számunkban olvashatnak. – A szerk.)*

■ Károly György Tamás

Prúsz-ülés Egerben

Az egyházi média szolgálatának aktualitásáról tanácskoztak a Protestáns Újságírók Szövetségének (Prúsz) tagjai Egerben, ahol augusztus 26–27-én élvezték a református egyház tiszáninneni egyházkerülete, illetve *Kádár Zsolt* egervölgyi esperes vendégszeretetét.

A Kálvin Házban, a valamikori érseki serfőzde épületében tartott megbeszélésen a házigazda 2Tim 3. és 4. részéből válogatott verseket olvasott fel, majd bemutatta a várost, ahol népes katolikus többség mellett egy maroknyi protestáns is őrzi a hitét. Ezután a megjelent Prúsz-tagok számoltak be röviden munkájukról – nagy öröm volt, hogy az egri helyszínválasztásnak köszönhetően olyanok is eljöhettek, akik a budapesti találkozókra nem tudnak eljárni. Az együttlét este a Szépasszony-völgyben borkóstolóval és vacsorával folytatódott.

Másnap az Egri Hittudományi Főiskola rektora, *Dolhai Lajos* fogadta a Prúsz tagjait a papnevelő intézet történelmi épületében, ahol ötven-hatvan kispap és közel százhatvan katekéta készül hivatására. Az érsek a főiskola kommunikációs képzéséről elmondta: fontosnak tartja, hogy növendékeik „médiaképesek legyenek”. Ezek után a szövetség tagjai megtekintették az érseki múzeum kincseit, ellátogattak a Szent István Rádióba, illetve végigjártak egy *Mikes Kelemen* életét és leveleinek forrásait bemutató kiállítást is.

■ Bagdán Zsuzsanna

FOTÓ: DR. PRÖHLE PÉTER

Dolhai Lajos rektor jobbján Kádár Zsolt

Személyi változás az EBBE élén

Az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) augusztus 29-én Balatonszárszón tartott vezetőségi ülésén kiértékelte az elmúlt időszak szolgálatát, jóváhagyta a 2011/12-es munkaév őszi tervét, és tudomásul vette a Fővárosi Bíróság július 22-i határozatát, mely szerint a jövőben az egyesület elnöke és képviselője *dr. Garádi Péter.* Szolgálatára Isten áldását kérjük!

Az EBBE vezetősége

SZERETETVENDÉGSÉGRE

Vaníliás diós kiflik

Hozzávalók: *25 dkg liszt, 13 dkg kristálycukor, 2 tojássárgája, 20 dkg Rama margarin, késhegynyi sütőpor, 1 csomag vaníliás cukor, 12 dkg darált dió (mandula is lehet).*

Elkészítés: a hozzávalókat összekeverjük. Több, ceruzavastagságú hengert formálunk, amelyeket 4-5 cm hosszú darabokra vágunk. Miután kifliformára meghajlítottuk, egy sütőpapírral kibélelt tepsibe tesszük. Ha megsült, még forrón megszórjuk vaníliás porcukorral. Miután kihűltek, még egyszer megforgatjuk őket a porcukorban.

FOTÓ: BODA ZSUZSA

HIRDETÉS

Az Északi Evangélikus Egyházkerület szeretettel hívja és várja szeptember 16–17-én (pénteken és szombaton) a sportolásra, kikapcsolódásra vágyókat Az Evangélikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnáziuma és Kollégiuma területén megrendezendő *egyházkerületi családi és sportnapra.* Részletes tájékoztató az egyházkerület holnapján olvasható: *http://www.lutheran.hu/z/honlapok/eszak/,* valamint az egyházkerület lelkészeitől kérhető. Jelentkezni szeptember 10-ig lehet az aszevgim@lutheran.hu vagy az aszevgim@freemail.hu e-mail címen.

HIRDETÉS

Evangélikusok az evangélikus nevelésért a 2011/2012-es tanévben is

Gyülekezeteink szeptember első vasárnapjának offertóriumával évek óta támogatják a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) nevelési-oktatási intézményeit. A tavaly összegyűlt adományt – közel kétmillió forintot – ezúton is köszönjük, a pénzt szociálisan rászorult gyermekek támogatására használtuk fel.

A szeptember 4-ei vasárnap offertóriumával az egyházunk intézményeiben tanuló tizenkétezer gyermek számára nyújthatnak segítséget.

Isten áldását kérjük az adakozókra és adományaikra!

Az MEE Oktatási és Iskolai Osztálya

HIRDETÉS

Budafoki urnatemető

Budafoki evangélikus templomunknál 2007 óta működik az urnatemető. A hozzátartozók itt a temetők ridegségét oldó, meghitt, ízléses környezetben emlékezhetnek szeretteikre. Urnatemetőnk Budafok központjában helyezkedik el, könnyen megközelíthető több közlekedési eszközzel. Nagyobb parkoló található mellette.

A klimatizált termekben háromféle befogadóképességű, művészi üveglappal lezárt urnafülkék találhatók, amelyekbe felekezeti kötöttség nélkül bárki temetkezhet. A felravatalozás lehetséges a templomban is, a gyülekezeti terem emlékező együttlétre igénybe vehető.

További információ a *Budafoki urnatemető* internetes lapon található, *www.urnatemeto.hu.*

HIRDETÉS

Pályázat

A Mórichidai–Árpási Evangélikus Egyházközség pályázatot ír ki megüresedett lelkészi állására. Az egyházközség várja azoknak a lelkészeknek a jelentkezését, akik szolgálatukat szívesen folytatnák a nyugati határ közelében, a Győr-Mosoni Evangélikus Egyházmegyében.

A lelkész jövedelme az országos átlagnak megfelelő. A lelkész rendelkezésére áll a felújított, háromszobás lelkészlakás, egy közös rendszerre rákötött, de külön is működtethető gáz-, illetve vegyes tüzelésű kazán, dupla garázs, nagy udvar és kert, valamint külön bejáratú, modern, felszerelt iroda. A szolgálat ellátásához gépkocsi rendelkezésre áll.

A szolgálatokról és a feltételekről részletes információ kérhető a Győr-Mosoni Evangélikus Egyházmegye esperesi hivatalában (9200 Mosonmagyaróvár, Magyar u. 33.). A személyes kapcsolatfelvétel a 20/824-9712-es egyházi mobilszámon, a 96/217-160-as vonalas számon vagy a kissmiklos@axelero.hu e-mail címen lehetséges. Az életrajzot is tartalmazó pályázat beküldésének határideje 2011. szeptember 30-a.

A gyülekezet presbitériuma fenntartja a jogot, hogy a pályázatokat előzetesen értékelje. Az új lelkész megválasztásáról a törvényben meghatározott eljárás szerint a gyülekezet közgyűlése dönt.

evangelikus.hu

HIRDETÉS

HÁZASSÁGKÖTÉS

Gáncs Kristóf és *Angyalfi Szilvia* augusztus 27-én a kelenföldi evangélikus templomban kérték Isten áldását házassági szövetségükre. *„…Isten országa közöttetek van!”* (Lk 17, 21) „A gyepet nézem, talán a gyepet. / Mozdul a fű. Szél vagy zápor talán, / vagy egyszerűen az, hogy létezel / mozdítja meg itt és most a világot.” *(Pilinszky János)*

HIRDETÉS

Fogadóórámat minden hónap első hétfőjén tartom. Mindenkit szeretettel várok délután három órától öt óráig a Déli Egyházkerület székházában (1088 Budapest, Puskin u. 12.).

Radosné Lengyel Anna
országosfelügyelő-helyettes,
a Déli Egyházkerület felügyelője

HÍREK, HIRDETÉSEK

APRÓHIRDETÉS

Kiadó családi házas, 1,5 szobás, étkezőkonyhás, összkomfortos, bútorozott, külön bejáratú, 65 m² lakás a Bp. XII. ker., Déli pályaudvar közelében. Tel.: 20/941-0774.

Magas, fiatalos, 61 éves nyugdíjas tanár feleségül venne jólelkű, gyermekszerető hölgyet kb. 50 éves korig. 70/578-3534.

Üdülés Kehidakustányban: 5 nap félpanzióval: 25 000 Ft, Harkányban: 29 000 Ft, Bükfürdőn: 32 000 Ft. Kisbér Tourist. Telefon: 34/352-700.

A kelenföldi gyülekezet bérbe kívánja adni az irodák fölötti, Bocskai útra néző 2 és fél szobás, étkezős, cirkófűtéses, felújított állapotban levő lakását. Érdeklődni az 1/361-2159-es vagy a 20/824-2907-es telefonszámon lehet.

Templomok, templomtornyok felújítása, villámvédelem kiépítése. 29 év referenciával. Bede László, 30/943-5089.

EVANGÉLIKUS ÉLET. ÉLED. ÉLED?

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból szeptember 4-étől szeptember 11-éig

VASÁRNAP

8.05 / MR6 – A régió rádiója
Kapocs (vasárnapi ökumenikus műsor)
9.40 / m1
Református magazin
10.05 / m1
Evangélikus ifjúsági műsor
12.05 / Duna Tv
Élő egyház (vallási híradó)
15.00 / m2
Templomi orgonák titkai
15.05 / MR3 – Bartók rádió
Beszélgetések az egyházzenéről
Harangok
16.00 / MR3 – Bartók rádió
Liszt Ferenc zongoraművei
Részletek a Krisztus című oratóriumból
Magnificat
21.15 / MR3 – Bartók rádió
Az emberi hang dicsérete
Palestrina: Missa dum complerentur

HÉTFŐ

10.00 / Torony Rádió (Békés)
Lélekhangoló. Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása
13.04 / Kossuth rádió
Rádiószínház. Esti Kornél
13.50 / m1
Szent István Vándorlás – Az országos kék túra mentén
15.30 / Duna Tv
Magyar történelmi arcképcsarnok
Szent-Györgyi Albert
18.00 / MR3 – Bartók rádió
Régi zene. Händel-legenda, avagy egy nem hivatalos életrajz 12 áriában
20.05 / m1
Fuss, hogy utolérjenek (magyar film, 1972) (86')
0.45 / m1
Mozgó modern
A modern szellemében Pécsett alkotó építészek

KEDD

13.18 / MR3 – Bartók rádió
Budapesti Bach-hét 2011
Finta Gergely és Mekis Péter orgonahangversenye
14.35 / Kossuth rádió
Tér-idő. Az igazságszolgáltatás intézményei a Biblia korától a 12 dühös emberig
17.30 / PAX
Pilátus (koncertfilm)
21.00 / Duna Tv
Szindbád (magyar játékfilm, 1971) (90')
23.04 / Kossuth rádió
Hangalbum
Értékek, dokumentumok, ritkaságok az MR archívumából
23.20 / m1
A rejtélyes XX. század (történelmi sorozat)
23.55 / m2
Retúrjegy (lengyel film, 1979) (106')

SZERDA

6.35 / Duna Tv
Isten kezében
9.25 / m2
Barangolások öt kontinensen
9.37 / PAX
Szokolay Sándor: Jobbítsd a nemzetöt! (koncertfilm)
13.30 / Kossuth rádió
„Tebenned bíztunk eleitől fogva…”
A református egyház félórája
15.00 / M. Katolikus Rádió
„Ringasd el magad…”
Minőség és népszerűség a magyar könnyűzenében
21.00 / Duna Tv
O’ Horten (norvég játékfilm, 2009) (87')
21.30 / MR3 – Bartók rádió
Hang-fogó
Benne:
Respighi: Három Botticelli-kép

CSÜTÖRTÖK

9.20 / PAX
Erős vár a mi Istenünk!
12.00 / Kossuth rádió
Déli harangszó a lovászpatonai evangélikus templomból
15.15 / Duna Tv
Virágzó Magyarország (magyar ismeretterjesztő sorozat)
19.30 / Kossuth rádió
Vacka Rádió (folytatásos mese)
21.00 / Duna Tv
A három királyok (francia játékfilm, 2001) (97')
21.15 / MR3 – Bartók rádió
Hang-fogó. Benne:
André Isoir játszik a luconi katedrális orgonáján
0.40 / Filmmúzeum
A boldogság színe (magyar film, 2003)

PÉNTEK

5.26 / m1
Hajnali gondolatok
14.05 / Kossuth rádió
Arcvonások
Turi Attila építész
20.05 / m1
A régi nyár
A József Attila Színház előadása felvételről
21.00 / Duna Tv
Tanulmány a nőkről (magyar játékfilm, 1967) (90')
22.40 / Duna Tv
Liszt Ferenc Nemzetközi Zongoraverseny
Díjkiosztó ünnepség és gálakoncert
23.20 / m2
Gyász Jeruzsálemben (francia dokumentumfilm)
23.35 / Duna Tv
A zárdán túl (francia játékfilm, 2008) (90')

SZOMBAT

12.05 / Duna Tv
Isten kezében. Kovácsvágás
13.45 / m1
Magyarország (turisztikai magazin)
14.00 / MR3 – Bartók rádió
Évfordulók nyomában
Benne: Liszt: Magyar Koronázási mise – Offertórium
15.30 / Mária Rádió (Budapest)
Mégis szeretni
Gyökössy Endre tanítása
19.30 / Duna Tv
Napozz Holddal – A Kispál-film (magyar koncertfilm, 2010) (85')
21.10 / m1
Egy magyar nábob (magyar film, 1966) (93')
23.00 / Rádió 17 (Budapest)
Lélekhangoló. Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (on-line adás: www.radio17.hu)

VASÁRNAP

8.08 / Vörösmarty Rádió (Székesfehérvár)
Lélekhangoló. Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (on-line adás: www.vorosmartyradio.hu)
10.04 / Kossuth rádió
Református istentisztelet közvetítése Hernádnémetiből
Igét hirdet Földesiné Kántor Mária lelkész
10.05 / m1
Cigánypasztoráció
10.30 / m1
Metodista magazin
15.05 / MR3 – Bartók rádió
Jubilate Deo. Évszázadok egyházi muzsikája
20.05 / m1
Szeptember 11. – A katasztrófa után (amerikai dokumentumfilm, 2010)
23.35 / Duna Tv
Gyógyító hangok

Új nap – új kegyelem

Vasárnap
Vajon lakhatik-e Isten a földön? 1Kir 8,27a (Mt 18,20; Lk 18,9–14; Ef 2,4–10; Zsolt 113) Salamon király kérdezi ezt az Úr oltáránál állva, imádságra emelt kézzel, miután elkészült az Isten akaratából épített templom. Hála, magasztalás és áhítat csendül ki belőle Isten nagysága és szeretete láttán. Pedig ő még nem is sejtette, hogy Isten nagysága és szeretete még annál is nagyobb csodára képes, hogy egy emberkéz alkotta templomban lakozzon. Hogy ő maga legyen emberré, hatalma és szeretete a kereszt erőtlenségébe rejtőzzön, és így szabadítson meg bűntől, haláltól, kárhozattól. Imádságra kulcsolt kézzel a hála, magasztalás és áhítat hangján kérdezzük: hogyan lehetséges, hogy ilyen nagy Isten szeretete és kegyelme irántunk?

Hétfő
A Magasságos nem emberkéz alkotásaiban lakik. ApCsel 7,48 (1Kir 8,27b; Ez 17,1–6.22–24; Mt 12,46–50) Salamon király hálaadó szavai István diakónus hitvalló szavaivá válnak: a Magasságos Jézus Krisztusban és gyülekezetében van közöttünk. Hitvallás ez életre-halálra, mert Istvánt ezután megkövezik, Krisztus vértanúinak sorsára jut. Hitvallása hirdeti minden kereszténynek: van, ami az életnél is drágább – megállni a hitben, hűséggel megmaradni Krisztus tanítványának.

Kedd
Azt tudom, hogy amikor hozzátok megyek, Krisztus áldásának teljességével érkezem meg. Róm 15,29 (1Móz 26,24b; 1Móz 19,15–26; Mt 13,1–9.18–23) Sokan úgy gondolják: az áldás csupán egy jókívánság. Pedig az áldás Isten teremtő szava. Azért mondja Isten, hogy a vele való kapcsolatból semmi ki ne szakíthasson minket, s ami velünk történik, mind a javunkat szolgálja. Azért mondja Isten, hogy áldottként áldássá legyünk mások számára, ahogyan Pál apostol Krisztus áldásának teljességével érkezve áldás lett a római gyülekezet, valamint sok más gyülekezet és tagjai számára is. Add, Urunk, áldásodat ránk!

Szerda
Olyannak fogjuk őt látni, amilyen valójában. Ezért akiben megvan ez a reménység, megtisztítja magát, mint ahogyan ő is tiszta. 1Jn 3,2–3 (Ézs 33,17; Mk 7,24–30; Mt 13,10–17) Hogyan is gondolhatja sok keresztény, hogy nyilvánvaló vagy rejtett bűnei takargatásával, dédelgetésével még keresztségnek lehet őt nevezni? Krisztus tiszta, szent, bűntelen, tökéletes. Csak a tiszta és szent élet méltó hozzá. Övéi ezért vallják meg minden istentiszteleten bűneiket, és fogadják hittel a feloldozást. Övéi ezért élnek naponként megtérésben, „hogy Isten előtt igazságban és tisztaságban éljenek örökké” *(Kis káté).*

Csütörtök
Pál írja: Én ültettem, Apollós öntözte, de a növekedést az Isten adta. 1Kor 3,6 (Péld 19,21; 1Pt 5,1–5; Mt 13,24–30.36–43) Pál apostol ebben a szép hasonlatban a gyülekezetet növényhez hasonlítja s az apostoli szolgálatot a kertész munkájához. Gyakran idézzük e szavakat, ha hangsúlyozni akarjuk, hogy nem az egymást váltó szolgálattevők személye a fontos, hanem az, akitől a gyülekezet élete származik. De ritkán emlegetjük e szavak kapcsán, mekkora felelőssége van a szolgálatban állónak: egészséges táplálékkal kell ellátnia Krisztus élő gyülekezetét. S az egészséges táplálék az ige tiszta, tévtanításoktól mentes hirdetése. Hiszen a hasonlat alapján olyan egyértelmű: csak az a kertész gondozza jól a növényt – és nevezhető igazán kertésznek –, aki a termő, nem pedig a szikes talajba plántálja a növényt, aki nem bármiféle folyadékkal, hanem friss vízzel locsolgatja.

Péntek
Ezt mondom: Népem ő, és ő ezt mondja: Uram, Istenem! Zak 13,9c (2Pt 1,10; Lk 22,54–62; Mt 13,31–35) Isten népének történelmében vannak pillanatok, amikor már csak az ítélet segít. Amikor Istennek pusztítania kell, hogy a maradék megtérjen; amikor Istennek büntetnie kell, hogy újra azt mondhassa eltévedt népének: népem ő. Ezért küldte Isten babiloni fogságba ószövetségi népét. De vajon mit tervez ma újszövetségi népével?

Szombat
Krisztus mondja: „Boldogok vagytok, szegények, mert tiétek az Isten országa.” Lk 6,20 (Zsolt 140,13; Ézs 26,1–6; Mt 13,44–46) Sok mindent fel tudnék sorolni, ami boldoggá teszi az embert, de a szegénység, az éhezés, a gyűlölet és a kiközösítés biztos, hogy nem lenne közötte. Miért lehetek mégis boldog szegényen, nyomorúságban, igazságtalanságot megélve? Azért, mert velem van Krisztusom, aki vigasztal, aki megerősít, aki javamra fordítja még a szenvedést is, aki karjaiba emelve visz át az élet legnehezebb időszakain.

■ Isó Dorottya

HIRDETÉS

Isten iránti hálával hívjuk Edve önkormányzata és az Edvei Evangélikus Egyházközség nevében a szeptember 4-én, vasárnap 13 órakor tartandó ökumenikus istentiszteletünkre, amelyen hálát adunk a megújult templomtérért és a külsőleg felújított evangélikus templomért. Az istentiszteleten igét hirdet *Szemerei János,* a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke.

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • **EvÉlet on-line**: www.evelet.hu, www.evangelikuselet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu.
Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztőségi titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő**: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor**: Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). **Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line**: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Rovatvezetők**: Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Hafenscher Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafo@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó**: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).
Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.
Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével töröltetni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.